

Vita beati Brunonis

mus: ab eius tamen laude cessare non debemus. Exaltemus itaque eum. et laudemus quantum possumus: quia maior est omni laude. Mirremus mirabilia eius que fecit: et annunciemus inter gentes opera eius: ut ex eis glorificetur deus: et ut nos eum quem patrem. habere mereamus in terris: socium et confratrem. et nos adiuvantibus meritis et precibus. habere mereamur in celis.

Explicit Prologus

Incipit vita Beati Brunonis.

Temporibus Gregorij septimi. romani pontificis: et Henrici quarti imperatoris: circa annum salutis nostre. octogesimum secundum. supra millesimum: cum in parisiensi civitate. solenne floretet studium: abundans tum multitudine scholarium. quam copiosa caterua doctorum solennium: in omni doctrinarum genere: tale in ea contigit horrendum et memorandum spectaculum. Quidam enim solennis doctor. inter ceteros doctores precipuus: scientia et moribus excellenter ornatus: ac pre ceteris honoratus: gravi quadam infirmitate preuenus: lecto decubens. vite sue die clausit extremum. Cui cum solennes de more pararetur exequie: ad eum honorandum convenit. magistrorum. studentium. et aliorum civium: multitudo copiosa. Quibus comitantibus et funus persequentibus: defuncti corpus ad ecclesiam. in qua sepulture dandus erat: delatum est. Cumque ab inuitatis ecclesiasticis qui tunc aderant. defunctorum solitum decantaretur officium: cum veterum est ad eam lectione que incipit. Responde mihi: surrexit qui erat mortuus. Et elevato paululum capite: resedit in feretro. Cunctisque videtibus et audientibus: ac pre novitate rei stupentibus: alta licet horrenda voce. clamare cepit. et ait. Iusto dei iudicio accusatus sum. Quo dicto: iterum recubuit. Hi vero qui hec audierant et viderant: non modicum. nec immerito territi: decreverunt. consulte quidem et provide. sepulturam eius in crastinum differendam: rei exitum prestolantes. Die itaque sequenti. cum tantum spectaculum iam fuisset in tanta civitate vulgatum: ad dictam ecclesiam convenit maxima et quasi innumerabilis. utriusque sexus populi multitudo. Ubi reinceptis et inde continuatis exequiis: dum ventum est ad eiusdem lectionis initium: idem defunctus ut prius de loculo. in quo mortuus iacebat exiliens: dixit. Iusto dei iudicio: iudicatus sum. Et his dictis: intra feretrum. iterum se recepit. Unde crevit inter

775

Vita beati Brunonis

stantes admiratio non parua. Quia tamē ex his. nondū fuerāt de eius reprobatiōe securi: cū verba illa. accusatus sum. et iudicatus sum. possent etiā in bonā partem interpretari: tāq̃ ipse primo iniuste fuisset ante tribunal christi. ab eo qui perde recuncta festinat. indebite accusatus: et inde iusto dei iudicio. ab eius calumniōsa accusatione liberat⁹: cunctis placuit. et in sequentē tertium diem. eius sepulturam continuari. Tertia itaq̃ die. factus est cōkursus nimius virozū et mulierum: ita vt pene tota ciuitas: ad tam admirandū dei iudiciū prestolādum cōflueret. Et ecce cum priori more. exequie cōtinuarentur et fierent: surrexit iam tertio idem defunct⁹: et voce valida. cūctis mortalibus metuēda. dixit. Iusto dei iudicio: cōdēnat⁹ sum. Que vox tam stupenda et horrenda: et a seculo inaudita: omnes qui astabant. pene exanimēs reddidit. Qui tamē omnes. eum tanq̃ a domino reprobatū. et ei⁹ iusto iudicio (vt ipse idē testatus est) cōdemnatū: omni ecclesie suffragio: necnon et ecclesiastica sepultura. indignū iudicātes: in sterquilinio sepeliri fecerūt. Unde cū in parisiensi. et ceteris vicinis ecclesijs. quarta lectio in agenda defunctorū incipiat. per quātas habeo iniquitates: omiſſis verbis seu dictionib⁹ illis prioribus. respōde mihi: fertur a nōnullis. q̃ dicta verba fuerūt extūc inde deleta: ob perpetuā. et indelebile tam expauēdi iudiciū memoriā. Aderat autē tūc. huic tam horredo spectaculo inter ceteros doctores. beatus Bruno. natione teuthonic⁹: ex ciuitate insigni colonia et regia. de parētibus nō tā genere q̃ virtute claris. et nobilibus ortus: remensis ecclesie canonic⁹: doctor ⁊ scholariū magister. Doctor vtiq̃ in diuinis precipue litteris. vt eius scripta testant⁹. eruditissim⁹: et pre ceteris honoratus. Qui ex his tam insolitis. tam horribilib⁹. et totiēs iteratis vocib⁹. salubriter territus: et quasi cōsternatus: vocatis nōnullis ex sibi magis familiaribus socijs et discipulis: inter quos erant. magister Laudun⁹. qui post eū. prim⁹ prior cartusie fuit: duo stephani. vnus bürgeſis. alter diensis. ambo canonici sancti rufi. secus valenciam: Hugo capellanus: et duo laici Andreas. scilicet et Guarinus: ait. frequenter cum apostolum legerem⁹ audiui⁹: et nūc vero etiam experimēto didicimus fratres mei in christo dilectissimi et desyderātissimi. q̃ incōprehēſibilia sint iudicia dei: et inuestigabiles vie eius. Hūc em̄ defunctū. dum adhuc viueret: et vidim⁹ et cognouim⁹. Virū vtiq̃ humana sapiētia doctum: virtutib⁹. si tamē vere in tali

ita beati Brunonis

bus virtutes sint. ac morib⁹ ornatū. et secundū exteriorē sapi-
 entia. castū. prudentē. pudicū. domui sue bene prepositū.
 et ab omnibus honoratū. ac magno in precio habitū. Nunc
 vero ex ore eius audiui⁹. eū iusto dei iudicio esse p̄demnatū.
 Iusto quidē. quoniā iustus dominus. et iusticias dilexit. cu-
 ius propterea iudicia. nō possunt esse nisi iusta. licet plerūq; et
 vt plurimū. occulta sint. Iusto inquit dei iudicio cōdemna-
 tus sum. Vox profecto terribilis. et metuenda. Que o vtinā
 sonaret iugiter in auribus nostris. et cordis intima penetra-
 ret. vt eum cuius iudiciū effugere nō possumus. timeremus.
 et timendo fugeremus a ventura ira. et salutis dum tēpus est.
 quererem⁹ oportuna remedia. Considerem⁹ queso fratres mei.
 quid sibi nunc in inferno prodest. cum tāto labore quesita sciē-
 tia. cum continua. et perpetua labore cecitate et ignorantia.
 Quid diuitie. cum nec guttā aque. ad refrigerandā linguā ha-
 bere valeat. Quid honores. quid delitie. cum tot nunc coga-
 tur subire tormēta. quod in mundo habuit oblectamēta. Audi-
 mus corpus eius nunc sine honore sepeliri in sterquilinio. co-
 gitemus animā eius sepultā esse in inferno. eternis incendijs
 cum impijs eternaliter cruciandā. Ubi vermis eorū nō morie-
 tur. et ignis non extinguetur. Ubi ardor incōparabilis. fetor
 intolerabilis. dolor interminabilis. Ubi querēt homines mor-
 tem. nec inuenient. Nam tunc mors immortalis erit. que depa-
 scet eos. Nō vt moriant⁹. sed vt ad penas iterum renouentur.
 Quid igitur faciemus. Ad cuius consiliū fugiem⁹. Omnes
 enim nos quasi oues errauim⁹. vnusquisq; in viam suā decli-
 nauit. Nec est qui faciat bonū. non est vsq; ad vnum. Omnes
 peccauim⁹. iniuste egimus. iniquitatē fecimus. Omnes nos
 filij ire sumus. pari propterea pena digni. nisi nos inde cripi-
 at misericordia christi. Quid faciem⁹. Nonne et omnes simul
 peribimus. Nonne si huic nō pepercit. nec angelis peccanti-
 bus. nec ramis naturalib⁹. putam⁹ q̄ necq; parcat et nobis.
 Putamus q̄ sit abbreviata manus eius. vt ultra misereri non
 possit. Aut q̄ contineat in ira sua misericordias suas. Absit.
 Quid igitur faciemus. O fratres mei in re tam perplexa. tam
 ardua et tā graui. ne in viribus pprijs confidisse videamur.
 queram⁹ consiliū. Non a iudeis. qui in sola legis obseruantia.
 iustificari se credunt. non a grecis et antiquis eorum philoso-
 phis. qui in sua virtute confidūt. nō a ceteris seculi huius. cō-
 quisitorib⁹ et sapientibus. qui ignorāt que dei sunt. sed poti-

126

Vita beati Brunonis

us ab his qui timet dominum. qui ambulat in vijs eius. **C**onsulam igitur primo aduocatū nostrū. quē habemus apud patrem. id est sum christū iustum: qui est propitiatio pro peccatis nostris: et quid dicat audiamus. Quoniam inquit impletū est tempus. et appropinquauit regnum dei: penitemini. et credite euangelio. Quia nisi penitentiā egeritis: omnes simul peribitis. Audiamus. et domini precursorē Johannē: de quo scriptū est. quod inter natos mulierū non surrexit maior eo. Ipse enim predicās in deserto iudee: baptismū penitētie. in remissionem peccatorū: ait. Penitentiā agite: appropinquabit enim regnū celozū. Et iterum ad phariseos. et saduceos: **G**enimina inquit viperarum: quis demonstrauit vobis fugere a vettura ira: Facite igitur dignos fructus penitētie. Audiamus etiā. principem apostolorū Petrum: dicentē in actibus apostolorū. ad populū iudeozū. Penitemini inquit et conuertimini: ut deleatur peccata vestra. Et iterū cum quidā ex eis conpuncti corde dicerent ad petrum. et ad reliquos apostolos: quid faciemus viri fratres: Petrus vice omnium respōdit. Penitentiā agite: et baptizet vnusquisque vestrū in remissionē peccatorū vestrozū: et accipietis donum spiritus sancti. Hinc propheta ait. Si penitentiā egerit gens ista. a malo suo quod locutus sum aduersus eam: agam et ego penitentiā super malo quod cogitavi: ut facerē ei. Et sapiens. Si penitentiā nō egerimus inquit: incidemus in manus domini: et non in manus hominū. Hoc itaque sanū est. et salubre consilium fratres mei: si dei iustam vindictā. et tremendū eius iudiciū effugere volumus: ut penitentiā agamus. et lachrymis peccata purgemus. Hec namque est via: que ducit ad vitam. Hec secunda post naufragium tabula: per quā peccatores saluantur: et per quā. deus ad misericordiā inclinatur. Propterea dilectissimi abijcientes omnē immūdiciā et abūdantiā malicie: suscipiamus in mansuetudine. insitū verbum: quod potest saluare animas nostras. **C**onuertamur ad dominū. et miserebitur nostri: quoniam benignus et misericors est: et prestabilis super malicia: nec vult mortē peccatorū: sed magis ut conuertatur et viuant. Hec conuerti differamus in crastinū: quia qui penitentibus. veniā sponndit: peccatibus diem crastinū nō promisit. Unde qui pogrue penitētie tempus perdunt. frustra ante regni ianuā. cū precibus veniunt. Quibus per Salomonē dominus ait. Vocavi et renuistis: extendi manū meam: et non fuit qui aspiceret. Desperistis omne consiliū meū: et increpatioes

Vita beati Brunonis

meas neglexistis. Ego quoque in interitu vestro ridebo: et subsannabo cum vobis quod timebatis aduenerit. Cum venerit repentina calamitas: et interitus quasi tempestas ingruerit. Quando venerit super vos tribulatio et angustia. tunc inuocabunt me et non exaudiam: mane consurgent: et non inuenient me. Simus igitur factores verbi huius et non auditores tantum: fallentes nosmetipsos. imitemur saltem iniquitatem illos: qui conuersi sunt in predicatione ione. et predicauerunt ieiunium. et induti sunt saccis: et egerunt penitentiam. Et vidit dominus opera eorum quia conuersi sunt de via sua mala: et misertus est super malitiam. quam locutus fuerat. ut faceret eis: et non fecit. Sic et nos faciamus: quia maior est quam ionas hic. qui ait. Penitemini et credite euangelio. Aperiamus pulsanti: vocantem sequamur. Quid dico vocantem: immo certe trahentem et cogentem intrare. Non enim vox ista. quam nunc audiuimus. facta est propter eum qui defunctus est: quia quis sit apud inferos penitentia: sera tamen: et infructuosa. Sed propter nos. ut nobis vox ipsa proficiat: quos adhuc diuina patientia. longanimitate expectat. Non igitur ultra de die in diem differam: quia qua hora dominus venturus sit. ignoramus: nec incertam mortis horam preuidere valemus. His auditis alter ex astantibus. magister scilicet Lauduinus. natione tuscanus: ex ciuitate Luca. vir utique doctus et timoratus: ait. Magister bone: iam scimus. quia veraces. et legem dei in veritate doces: verba enim tua verissima sunt. Quia dei iram. et iustam indignationem effugere non poterimus: nisi lachrymis peccata purgemus. Verum quia scriptum est. quod omne quod est in mundo. concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum. et superbia vite: quis queso innocens inter malos. tutus viuere. aut dignos penitentiae fructus agere potest: ubi superbia inflat: auaricia eneruat: luxuria inquinat: Ubi lites. contentiones. emulationes. oblocutiones. inuidie: Ubi fiunt latrocinia. perpetrantur homicidia: falsa proferuntur testimonia: committuntur adulteria: incestus. fornicationes. sacrilegia. veneficia. et similia: Ubi perijt in conuersatione simplicitas. in societate charitas. in actione iusticia. in locutione veritas. et in proximorum necessitate pietas: Ubi denique refriguit charitas: et superabundauit omnis iniquitas: teste propheta. qui ait. Non est misericordia. non est veritas: non est scientia dei in terra. Asperi illam: et ecce vacua erat. Et celos: et non erat lux in eis. Vidi montes. et ecce mouebantur: et omnes colles turbati sunt. Intuitus sum: et ecce non erat in

Vita beati Brunonis

stus. Et omne volatile celi recessit. Unde difficile videtur: imo pene impossibile. mundū. quē et ab omni peccato liberū. in mūdo posse vivere: aut dignos in eo agere fructū penitentie. Nam. vt Augustin⁹ ait. Inanis est penitentia: quā sequens culpa coinquinat. Nilq; p̄sunt lamēta: si replicant̄ peccata. Et vuln⁹ iteratum sanatur tardius. Et Gregori⁹. Qui inquit admissa plangit: nec ta men deserit: pene grauiori se subijcit. Unde ad verā penitentiam necessario requirit̄: vt peccatorū cause penitus excidantur. Et p̄pterea si ad hunc penitentie perfectū gradū. puenire volum⁹: quia mundū istū sensibile. quē cernim⁹. q̄dū in carne viuim⁹. oīno deserere nō possum⁹: necesse est. vt saltē que in mūdo sunt. oīa penit⁹ relinquam⁹. dicēte dño. Omnis ex vobis qui nō renūciat oīb⁹ que possidet: non potest me⁹ esse discipulus. Et iterū ad adolescentē: de vita eterna interrogantem. Si vis inquit p̄fect⁹ esse: vade et vende oīa que habes. et da pauperibus: et veni sequere me. Qui cum hec audiens. tristis abscessisset: ait ad discipulos dominus. Amen dico vobis. quia diues difficile intrabit in regnum celorū. Hinc ait sapiens. Qui p̄fidit in diuitijs corruet: et qui festinat ditari. nō erit innocēs. Et iterū. Si diues fueris: nō eris immunis a delicto: Nā qui volūt diuites fieri. inquit apostol⁹: incidūt in laqueū diaboli. His igitur oīb⁹. iuxta domini cōsiliū calcatis. distractis. et pauperib⁹ erogatis: christū sequamur et imitemur. Qui cū diues esset. egenus factus est: vt eius nos daret inopia. Et quia doctissime magister. te docēte. veritatis viā et iusticie semitā agnouim⁹: cū periculosum sit. vicino serpēte dormire. et inter flāmas illesis pedib⁹ ambulare difficile: restat vt locū nobis inquiram⁹: in quo. licet in mūdo. quasi sine mūdo ab hoīm cōsortio separati: pctā nostra deflere. et penitentie dignos fruct⁹ facere valeam⁹. Voce nos igit̄ queso. et locū talē nobis ostēde: et quicquid inde decreueris. faciem⁹. Nā salus nostra in manu tua est. Ad hec beatus Bruno respondit. Viri fratres et patres audite. non me: sed mecū simul. Audiamus inq; illū summū. secretorū dei consciū. et p̄phetam eximū Dauid: cui dominus incerta et occulta sapientie sue manifestauit. Audiamus primo quid dixerit: audiam⁹ deinde quid fecerit. Ipse enim tunc. sicut et nos nunc. contristatus in exercitatione sua: et cōturbatus a voce inimici. et a tribulatiōe peccatoris: dixit. Cor meū cōturbatū est in me: et formido mortis cecidit super me. Timor et tremor venerunt super me: et contexerunt me

Vita beati Brunonis

tenebre. et dixi. Quis dabit mihi pennas sicut columbe. et uo-
labo et requiescam. Deinde subiecit. et ait. Ecce elongaui fu-
giens. et mansi in solitudine. Ecce inquit elongaui ab omni oc-
casionem. et circumstantiam peccatorum. mundum istum. mente et
corpore fugiens. Et mansi perseveranter. non in ciuitate. sed in
solitudine. Ille enim fugiens se elongat. ut Gregorius ait. qui a
turba desideriorum terrenorum. in altam dei cōtemplationē se
subleuat. manet uero in solitudine. qui perseverat in remota
mētis intentione. Unde idem propheta. ut dei uirtutem et dei
gloriā uidere mereretur. se solitudinis locum petiisse testatur.
dicens. In terra deserta. et inuia. et inaquosa. sic in sancto ap-
rui tibi. ut uiderem uirtutem tuam. et gloriā tuam. Solitudo
namque est uia. que ducit ad uitam. ubi pro terrenis celestia.
pro transitorijs mutantur eterna. Hec est locus penitētie. uia
iusticie. semita gratie. scala glorie. Hec est inque scala illa quā
uidit Jacob in solitudine. in terra stantem. et celum tāgentem.
que homines uehit in celum. et angelos ad nostrū recipit au-
xilium. Hec est uirtutū nutritrix. patientie custos. purissime sim-
plicitatis magistra. et fraudulente duplicitatē ignara. Hec
est quies laborantium. consolatio merentium. et in estu refrige-
riū. In qua est turris dauid edificata cū ppugnaculis. ex qua
mille clypei pēdēt. et omnis in ea armatura fortium. In qua est cā-
pus diuini certaminis. angelorum spectaculū. et palestra virili-
ter dimicantium luctatorū. In qua adam tā diu saluus fuit. quā
diu solus mansit. Data uero sibi muliere in auxilium. mox ceci-
dit. Unde raptus est enoch. in solitudinem paradisi. ne mali-
cia immutaret cor eius. In qua abrahā. dum solus sederet sub-
tus illicē mābre. tres uidit. et unum adorauit. In qua iacob.
dum premissis omnibus solus manet. benedictione. simul et no-
minis mutatiōe felix efficitur. plus affecutus uno momēto so-
lus. quam toto uite sue tempore comitatus. Moyses cum mi-
nasset gregem. ad interiora deserti. dominum in ardenti rubo.
uidere. et audire meruit dicētem sibi. Solue calciamenta. de pe-
dibus tuis. locus enim in quo stas. terra sancta est. Cui nun-
quam nisi cum solus esset. dominus apparuit. Dauid ad deser-
ta fugiens. saulis euasit insidias. Hieremias poscens aquam.
dari capiti suo. et oculis suis fontem lachrymarum. ut lugeret
interfectos populi sui. locum quoque ubi se tam sancto possit in
opere liberius exercere postulat. dicens. Quis dabit mihi di-
uersorium uiatorum in solitudine. Tamque hoc ei. in ciuitate facere

Vita beati Brunonis

nō vacaret. Hoc modo indicās : q̄ impediāt socij gratiam la-
 chymaz. Qui etiā cū dixisset. bonū est prestolari cū silētio salu-
 tare dei. addidissetq; bonū est viro cū portauerit iugū ab ado-
 lescēcia sua : adiecit et ait. Sedebit solitari⁹ et tacebit : quia leua-
 bit se supra se. Helias in mōte. ad ostiū spelūce. solus. dominū
 trāseuntē agnouit. Et Heliseus duplicē eius spiritū. dū tolle-
 ref : accepit. Joānes baptista. ab vtero. spiritu sancto replet⁹ :
 nec mirabili natiuitate. nec parētū sanctitate. secur⁹ : frequētiā
 hominū tanq; periculosā fugiēs : solitudinis deserta petijt : vbi
 quid virtutis. qd ve meriti acquisierit : baptism⁹ christi. et pro
 iusticia mors suscepta monstrauit. Talis enim factus est in so-
 litudine : vt dignus esset lauante omnia christū. solus lauare :
 et pro veritate. nec carcerē nec mortem declinare. Quid plura :
 Iesus christus dñs noster. cuius virtus. nec secreto iuari. nec
 publico poterat impediri : duct⁹ est in desertū. nō dubiū. quin
 a spiritu suo : vt tentaref a diabolo. Christus relictis turbis.
 ascēdit in mōtē sol⁹ orare. Christus in deserto turbas pavit : suo
 exēplo nobis q̄tū solitudo proffit. insinuās. Sancti etiā ac vene-
 rables p̄res. Paul⁹. Anton⁹. Hilarion. duo Adacharij. Eula-
 lius. Arsen⁹. Euagri⁹. Basili⁹. Benedict⁹. et ceteri nobis innu-
 merabiles : q̄tū in solitudine p̄fecerit : vos ipsi cōsiderate. Et
 pbabitis suauitates psalmodiaz studia lectionū : feruores ora-
 tionū : subtilitates meditationū : excessus p̄teplacionū : baptis-
 mata lachrymarum : magis nulla re q̄ solitudine. posse iuari.
 Hinc ē q̄ de peccatrice ania. quā cupit ad se dñs reuocare : pro-
 pheta ait. Adducā eā i solitudinē : et ibi loquar ad cor ei⁹. Beea
 vero. que carnis vinculis absoluta : eterna gaudia itrare meru-
 it : in canticis dicif. Que est ista que ascēdit per desertū : sic vir-
 gula fumi. ex aromatib⁹ : Et iterū. Que est ista que ascēdit de
 deserto. delicijs affluēs : inmixta sup dilectū suū : Qui nō inueni-
 tur per vios aut plateas ciuitatis : sed in solitudine. Igitur fra-
 tres mei. oremus deū. vt nobis locū talē dignef ostendere in q̄
 queiā eo inspirāte. mēte cōcepim⁹ : possim⁹ ope p̄ficere. Facta
 itaq; oratiōe. duo Stephani. burgēsis. et diēsis canonici : dixē-
 rūt. Non lōge venerabiles p̄res a ciuitate valētie : cui coheret
 monasteriū n̄m scti Rufi. ppe fluēta rodani i cōfinib⁹ diocesis
 Biēn. vñ alter n̄m. originē duxit : est ciuitas alia grationopoli-
 tana. sic dicta. vel qz sub Gratiano imperatore cōdita : vel ab
 etymologia nostris. quasi gratiosa. nobilis. et populosa. Et in
 ea est beat⁹ Hugo : eiusdē ciuitatis ep̄s : Qui añ ei⁹ assūptionē

Vita beati Brunonis

ad episcopale dignitate. erat canonicus ecclesie Calétine. ortundus de Castro nouo. supra flumē Isare: qđ quatuor duntaxat miliaribus a ciuitate distat. Quē nos ipsi et vidim⁹ et cognouimus: virū vtiq; sanctum: iustū et rectū: ac timentem deū. Si enī laudatur castitas: quis illo mundior: Si sermōnis veritas: quis i loquēdo cautior: Si dei charitas: quis feruētior: Si proximi: quis benignior: Si humilitas: quis deiectionior: Si elemosyna: quis largior: Si oratio: quis deuotior: Si lachrymarum flumina: in quo effusior: Si contemplatio: quis sublimior: Si tolerantia: quis in tribulatione fortior: Si iusticia: quis districtior: Si prudentia: quis circumspectior: Si temperātia: quis moderatior: Exceptis his que clero. et plebi. per eum bona peruenierunt. Hic itaq; habet in diocesi sua. montes altissimos: et in eis deserta loca quam plurima: ab omni hominum transitu. et consortio separata: ad hāc penitentiā artam pagendā: ppter ea optime disposita. Cumq; ipse exēplo suo. et doctrina homines ad penitentiā inuiter. et trahat: si ad eū libet accedere: locū quē querim⁹ poterim⁹ ab eo faciliter impetrare. Pius enim: benignus et misericors est. Qui et in aduentu nostro gaudebit: et voti compotes faciet. Nos quoq; vos. in via dirigemus: quā et nouimus: et cuius itinera frequēter ambulauim⁹. Tūc Hugo quē cognominabāt capellānum: eo qđ solus inter eos sacerdotis officio fungeret: ait. Audiui certe plura de viro hoc: cui⁹ fama. iam vbiq; redollet: qđ vir dei sanct⁹ est: salutē animarū sitiens. Qui propterea quia eharitas. qua ipse plen⁹ est nunq; excidit: nos libenter vt spero excipiet. Et quis ego iam senex sim. et debilis: et via hec arta sit. et difficilis: quia tamen. arta via ducit ad vitā: lata vero ad perditionē: cum nulla sit etas ad penitentiā sera: dicēte dño. Quacūq; hora igemuerit peccator. nō recordabor ampli⁹ iniquitatū eius: qui et reddi iubet. singulis singulos. in vinea domini laborātib⁹ denarios. nouissimis sicut et primis: si decreueritis illuc accedere. et hāc viā aggredi: et ego sequar. Et quocūq; perrexeritis: pergā. Et quecūq; vos terra receperit. me recipiet: ibiq; locū accipiā sepulture. Solaq; mors. nos abinuiē separabit. Hec audientes. reliqui duo. Andreas scilicet et Guarinus: pariter dixerunt. Nos sepe audiuimus. et ex auditu credimus: qđ benignus est et misericors deus: et prestabilis sup malicia. Qui neminē vult perire: sed oēs poti⁹ saluos facere: et ad agnitiōē veritatis venire. Apud que non est

psonarum

U. fa. 3000

Vita beati Brunonis

personarum acceptio: sed in omni gente. qui fecerit voluntate eius: acceptus est illi. Et quis nos ambo. litteras ignorem? christum tamen et hunc crucifixum. fide nouim? sine quo. omne scire nescire est. Et quicquid ecclesia credit. firmiter credim?. et simpliciter cofitemur: sperantes in hac fide saluari: et remissionem peccatorum accipere per verbum eius. Vellemus tamen informari. cum dominus per plus q̄ pphetā suum nos admonet. vt faciamus. dignos penitētie fructus: quales sint isti digni fructus. Quibus. beatus Bruno respondit. Penitentia inquit est arbor: quā in medio ecclesie sue plantauit celestis agricola. Cuius radix est contritio cordis: rami sunt opera bona: folia. cōfessio integra: fructus vero. satisfactionis pena. Unde ille facit penitentiam. sed non dignos fructus: qui tantum dolet de cōmissis. Ille vero agit penitētiā et fructus. sed nō dignos: qui et dolet. et in parte satisfacit. Sed ille facit dignos fructus. qui in dolore cordis tantū affligitur per penam: quā tum deliquit per culpam: secundū illud Apocalypsis. Quātū se glorificauit. et in delitijs fuit: tantū date ei tormētū et luctū. Et in Deuteronomio. Pro mensura peccati: erit et plagarū modus. Unde non solum fructus penitentie: sed etiā dignos fructus penitentie admonet esse faciendos. Nam hoc iusticia exigit ait Gregorius: vt si quis in culpam lapsus est: tanto a se debeat licita abscidere: quāto se nouerit illicita perpetrasse. Nō igitur ultra negligamus. fratres mei dilectissimi. penitētie tempus: nec ultra de die in diem differam?. Quia qua hora dominus venturus sit: ignoramus. Et nemo nostrū scit: an amore vel odio dignus sit. Jam securis ad radicem arboris posita est. Jam iste quem viuente cognouim?: vt ex eius ore iam frequēter audiuimus: iusto dei iudicio. damnatus est. et eternis cruciatibus datus. Quid igitur faciemus nos peccatores et miser: qui ex operibus que fecimus. iustificari nō possumus: Nonne psonarū acceptor est de? Absit. Nō est em̄ apud eū trāsmutatio: aut vicissitudinis obumbratio: sed quibus vult miseretur. et quos vult indurat. Quid inquā aliud faciemus: nisi vt fugiamus a ventura ira: Vedit em̄ dominus metuentib? se. significationē: vt fugiant a facie arcus. Hinc propheta ait. Fugite de medio babylonis: vt saluet vnusquisq; animā suā. Et iterū. Recedite de medio babylonis: et de terra chaldeorū egredimini: et estote quasi hedi ante gregē. Et iterū. Fugite. salua-

b

Vita beati Brunonis

te aias vestras: et eritis quasi mirice in deserto. Itē ali⁹ pphe-
ta. **Q.** o. o. fugite de terra aqilonis: qm̄ in quattuor vētos celi-
dispsi vos. Et beat⁹ iob. Fugite inq̄t a facie gladij: qm̄ inq̄ta
tū gladi⁹ est: et scitote esse iudiciū. Et sponsa in cāticis ad spon-
suz. Fuge dilecte mi. et assimulare capree. himilozq; ceruoz: sup
mōtes aromatū. Quid inq̄ ali⁹ hortant oēs isti: nisi vt mādū
istū cōtemnendo fugiam⁹? Qui recte p̄ babylonē. et aquilonē
designat. Nā babylon interpretatur confusio. Ab aquilone ve-
ro. pādetur omne malū. Fugiamus igitur: quia nō eū meli⁹ q̄
fugiendo superam⁹. Fugiam⁹ inq̄. non sicut ionas a facie do-
mini: sed ad ipsum dominū. vbiq; presentē: humiliter depre-
cātes: vt per suā misericordiā auertat a nobis idignationē su-
am: quā iuste meruim⁹: ne et nos oīnes. cū isto et ceteris im-
pijs pariter peream⁹. Hec dicēs: tā ipse q̄ qui aderāt ceteri. la-
chrymas vltra cōtinere nō valētes: fleuerūt pariter: et pstrati
in terrā. leuauerūt voces suas dicētes. Dñe de⁹ omnipotēs. cu-
ius misericordiā. oīne supercedit iudiciū: q̄ nō letaris in pditi-
one moriētū: sed eis poti⁹ veniēdi tēpus. cōcedis et spaciū:
q̄ abraā seruū tuū. de terra sua. et de cognatiōe sua. et de domo
patris sui exire p̄cepisti: q̄ pplm̄ tuū. in manu potēti eduxisti de
terra egypti: q̄ vere penitētib⁹ veniā pmisisti: extēde sup nos
quesum⁹ misericordiā tuā: et mittere digneris sanctū angelū
tuū de celis: q̄ doceat nos quid agere debeam⁹: et dirigat nos
in viam iusticie. et in semitis mandatorū tuoz: et locū quē ele-
geris. nobis ostendat: in quo tibi digne seruire. mundi huius
pericula euadere: et dignos penitētie fructus facere valeam⁹.
Defende nos dñe ab insidijs inimicorū nostroz: qui festinant
cūcta perdere: et nō intres in iudiciū cum seruis tuis: sed p̄ me-
ritū passionis iesu christi filij tui dñi nostri. ab oīib⁹ peccatis ex-
piatos: fac nos post huius vite exitum. ad te qui via veritas et
vita es. ab oīni pena liberos feliciter peruenire. Per eundē do-
minū nostrū iesum christū: q̄ tecū i vnitate spirit⁹ sancti. viuit
et regnat deus: per omnia secula seculoz. Cumq; respondissent
omnes amē: surgentes inde. vno animo. eadēq; sentētia. ven-
diderunt. et pauperibus dederūt omnia sua: et valedicētes om-
nib⁹ suis charis et notis. spiritu sancto ducti. venerūt. licet lon-
ga et laboriosa via: angelo domini eos antecedente. dirigente
et protegente: ad memoratū beatissimū Hugonem gratiano-
politānū episcopū. Factum est autem dum appropinquaret

180

Vita beati Brunonis

ciuitati: vidit idem episcopus in somnis: deū in solitudine car-
tusie. dignum sibi habitaculum construentem. Vidit etiam stel-
las septem aureas in modum corone dispositas: a terra paulu-
lum eleuatas: et a ceteris. que in firmamento sunt. in situ. mo-
tu. colore. et splendore differētes: eiusdem numeri viris septē.
tot enim ipsi erant: itineris ducatum prebentes. Adane autem
facto: cum esset super huiusmodi visione sollicitus: affuerunt
pulsantes ad fores episcopalis palatii. dicti septem viri: bea-
tus scilicet bruno: cum suo licet breui. sancto tamen collegio.
Quod cum fuisset eidem episcopo nunciatū: confestim iubet
eos introduci. Ipsi vero ingressi: et ad pedes eius humiliter
prostrati: petita et obtenta benedictiōe. sui ad eum causas ad-
uentus enarrātes: petierūt. vt locū aliquē dignaret eis in sua
diocesi ostēdere: et sua benigna clemētia. pia erogatione con-
cedere: in quo a mūdi huius periculis. et ab hoīm ceteroz cōsor-
tio segregati: desyderiū suū perficere: soli deo digne seruire: et
dignū sibi habitaculū possent construere. Hec audiens beatissi-
mus episcopus: tamq̃ non amplius de visione. quam iam im-
pletam videbat sollicitus: eos cum ingenti gaudio. non solum
gratanter: sed etiam reuerenter suscepit: et benigne tractauit.
Quibus et visionē illam quam nocte illa per somnū viderat:
enarrauit. Et ait. Fratres et filij mei in christo dilectissimi: pro-
positū et desyderiū vestrum. nō solum nō reprimo: sed etiam
vehementer accendo. Mundus enim iste: talibus et tātis ple-
nus est laqueis: periculis. calamitatib⁹. et miserijs: vt electos
plerumq̃ cogat prospera queq̃ despiciere: et deum per aduersa
querere: cum non possint. deum simul cum mūdo diligere. Nā
duo isti amores. duas ciuitates constituūt: que sibi inuicē ad-
uersantur: dei scilicet et diaboli. Deus autē bonus. imo summū
bonum est. Mundus vero. totus in maligno positus est. Hinc
pre ceteris magis dilectus apostolus ait. Quod si quis diligit
mundum: non est charitas patris in eo. Unde cum decreuisset
deus. sodomorum ciuitates delere: ait angelus ad beatū loth.
qui ad dei ciuitatem pertinebat: salua inquit animā tuā: et no-
li respicere post tergum: nec stes in omni circa regione: sed in
monte. saluum te fac: ne et tu similiter pereas. Sancti enim illi.
quibus dignus non erat mundus. apostolo teste: egentes. an-
gustiati. afflicti. circuierūt in melotis: in pellibus caprinis: in
solitudinibus errantes: in montibus et speluncis: et in cauer

Vita beati Brunonis

nis terre. Et ideo testimonio fidei: probati inuenti sunt. Quo-
rū vestigia sequi et imitari laudabile est et vtile: sed difficile;
In regionibus istis frigidis maxime: que non sunt sicut egyptus.
thebais. schytis. aut palestina. Est enim in montibus
istis altissimis. quos cernitis inter ceteras solitudines: heremus
quedam que cartusia nuncupatur: decem fere miliaribus
a ciuitate distans: ampla quidē. sed penitus inhabitata: solis
feris peruia: hominib⁹ vero et ceteris domesticis animantibus
ppter loci asperitatē: pene incognita. Altis et tanq̄ exci-
sis hinc inde rupibus. et scopulis circumuallata: infructuosis
arboribus confita: supra modum frigida: et pro maiori parte
tēporis. niuib⁹ operta. et adeo prerupta. sterilis et infructuo-
sa: vt nihil in ea feri valeat siue meti. In cuius medio est qui-
dam paruus fluuius: qui gnerus mortu⁹. quasi quedā imago
mortis dicit: ex circūstātib⁹ vndiq; montib⁹ collectus: et cū
strepitu maximo: torrētū. aut inundātū aquarū more fluēs.
Ad quam est ascensus. grauis et laboriosus. Ingressus vero
difficilis et periculosus: vtpote inter duas mire altitudinis ru-
pes: que velut recte linee sursum se erigunt: et in culmē tandē
pene coeunt: ita vt introeuntibus. horrori sint et terrori. Et vt
paucis agam: tanta est loci illius asperitas: tantus horror: vt
carcer potius aut purgatorij locus: q̄ humane vite habitacu-
lū dici possit. Unde difficile videtur. sine singulari dono dei: apud
quem nihil est impossibile. homines illic habitare posse: aut
saltem diu perseuerare. Scitis autem fratres mei: q̄ graue sit.
post missam manum ad aratrum retroaspicere. Unde metuē-
dum est exemplum vxoris loth. que retroasperit: et vbi res-
pexit. ibi remansit: et in salem cōuersa est: vt suo prudentes con-
diret exemplo. Cum itaq; verbis istis finē dedisset beatissimus
episcop⁹: beatus Bruno respondit. Reuerēdissime pater. ter-
ribilis pfecto est. vt audiuius: et iam in parte cernimus: lo-
cus iste. Nos autem locum talem. ad penitendum querimus.
Et quis infirmi simus et fragiles: in dei tamen. qui potēs est
misericordia confidimus: et speramus vt qui nobis dedit huc
veniendi voluntatē: dabit et perseuerādi potestatem: cum nō
sit abbreviata manus eius: quominus sicut olim. ita et nobis
nunc magnalia sua possit ostendere. Ipse enim scopulos tor-
rentium inclinavit: vt requiesceret populus in arnon: et re-
cumberet in finibus moabitarum. Ipse ionatham et armige-

181

Vita beati Brunonis

rum eius. reptātes manibus et pedibus: per eminētes petras. et scopulos in modum dentium preruptos: de hostium manibus. data sibi de eis victoria liberavit. Ipse tantam multitudinem filiorum israel et vulgus innumerabile in deserto: manna de celo misso nutriuit. Nunquid et nunc panē dare non poterit: aut parare mensam populo suo? Ipse coruis precepit. vt pasceret heliam in carmelo: qui et pauerūt paulum in egypto. Ipse prandium quod messoribus abacuk paraauerat in iudea: danieli misit in caldea. Ipse panes in deserto multiplicauit: ex quibus tantam hominum multitudinem satiauit. Ipse dat iumentis escam ipsorum: et pullis coruorum. inuocantibus eum. Ipse pascit volatilia celi: que non serunt neq; metunt: neq; congregant in horrea. Nōne et nos. magis pluris sumus illis: Non itaq; etiam si nobis defuerint humana solatia: de dei presentia diffidimus et prouidentia. Cum potens sit. de lapidibus istis quos videmus panes facere: et aquam in vinum conuertere: qui etiam cum voluerit potens est dare niuem sicut lanam: et nebulam: sicut cinerem spargere. De tanta igitur eius potētia et bonitate cōfisi: iterū ac iterum humiliter supplicamus: ne desyderiū nostrum vltra differas: aut nos in hac nostra petitione confundas. Tunc beatus hugo eorum constantiam. et in cepto proposito perseverantiam consyderans: ne eorum vocationi. et diuine voluntati resistere videretur: ait. Desyderium vestrū dilectissimi. ego pariter implere desydero: nec ideo distuli vt auferatur: sed vt dilatione potius augeatur. Videns itaq; voluntatem vestram in christi charitate radicatam et fundatā: vobis et his quos eadem charitas vobiscum traxerit. nūc vel in posterū fratres: locum predictum et quicquid iuris. vel actionis in eo habeo. plena libertate concedo. Et hoc idem a ceteris omib⁹ qui ius aliquod in eo habent: fieri procurabo. Vobisq; et vestris omnibus. omnē mihi possibilem humanitatē: q̄dū vixero. libenter exhibebo. Et nihilominus. pro pace et quiete vestra: ad remouendum ea. que vestro proposito contraria sunt: domū vnā supra pontē. qui inter duas rupes predictas situs est: in itroitu dicte solitudinis edificari volo: et auctoritate diuina inhibebo: vt femine infra terminos vestros nullatenus transeant: neq; viri: arma portantes. Inhibebo pariter infra dictos terminos: piscationem: venationem: et auium captionem: ouib⁹

Vita beati Brunonis

ouium. caprarum. atq; omnium domesticorum animalium. pascua et transitum. Deum rogans ut obedientes huic nostre donationi et inhibitioni: in sua gratia multiplicet: et in omnibus bonis. que ibidem usq; in seculi finem gerenda sunt: partem tribuat. Inobedientes vero. diuino iudicio puniendos relinquo: quos et per secularem potestatem puniri procurabo. His dictis surgens amplexatus est eos: fleuitq; pre gaudio super singulos eorum: laudans et benedicens deum in aduentu ipsorum. Et deinde benedixit eis dicens. Omnipotens sempiternus deus. cuius misericordie nec mensuras ponere possumus. nec tempora diffinire: qui quos vis vocas. et quos vocas. hos iustificas et magnificas: respice quesumus. oculis clementie tue. super hos famulos tuos. quos ad tue seruitutis obsequium inuitare dignatus es: et presta auxilium gratie tue: ut que tibi placita sunt. tota virtute perficiant. reple eos inenarrabilibus virtutibus tuis: quibus muniti. carnis. mundi. et demonum insidias superare. et inde victoriae coronam immarcescibilem recipere valeant: crescereq; eos facias: in mille milia. et eos. necnon et illos qui eorum vestigia secuti fuerint: et in dicta solitudine usq; in finem vite sue. in vera humilitate. et charitate perseuerauerint: ab omni culpa et pena liberos. sanctorum tuorum collegio sociare digneris. Per christum dominum nostrum. amen.

¶ Post hec autem quia dictus beatus Bruno. et sui omnes: erant propter itineris labores non modicum. nec immerito fatigati: retinuit eos idem beatissimus episcopus. in suo episcopali palatio: et eos cum sua solita benignitate et procurauit: et recreauit per dies aliquot. Quibus expletis: et preparatis. ac dispositis omnibus que necessaria erant in via: ascenderunt in montem et intrauerunt ac inhabitare ceperunt dictam heremum cartusie. circa solennitatem sancti iohannis baptiste: anno salutis nostre supra millesimum octogesimoquarto: antecedente. comitate et dirigente eos. ac in omnibus et per omnia adiuuante. et de necessariis prouidete: prefato beato hugone episcopo. Et ibidem in parte superiore montis. que nunc dicitur ad beatam mariam de casalibus. edificare ceperunt ecclesiam: necnon et paruas cellulas non longe a dicta ecclesia distantes: circa quedam fontem. qui usq; in presentem diem vocatur fons Brunonis: a se tamen inuice distinctas. et aliquantulum separatas: ne alter alterius solitudinem impediret. In quibus singuli per singulas: more illorum antiquorum

182
Vita beati Brunonis

egyptiorum monachorum habitabant. Ubi silentio. lectio. orationi: atque operi manuum maxime in conscribendis libris ingiter insistebant. Qui exinde dicti sunt fratres cartusenses: a nomine loci nome sibi imponentes: a quibus etiam ordo iste cartusien sis. originem pariter sumpsit et nome. Ipsi enim septem: beato Brunone. ceteros qui sibi eum in priorem et aiarum suarum pastorem elegerant. et cuius obedientie. beato hugone episcopo annuente se submiserant dirigente: volentes mundam quem reliquerant. et que in mundo sunt omnia. que sunt concupiscentia carnis: concupiscentia oculorum: et superbiavite. sibi subijcere: quadam viuendi norma satis ardua. instituerunt: quam et ipsi tenuerunt: et posteris suis tenendam docuerunt. Nam contra superbiam. que initium est omnis peccati: et contra eius nequam sobolem. inuidiam scilicet. ambitionem. et vanam gloriam. et si que sunt alia: fecerunt sibi vestes breues et angustas: de grosso pano albo. vili et rudi: que eos preceptibiles intuentibus redderet et abiectos: et illis horrore essent: potius quam ipsis honori. Et quis in sordido habitu. interdum superbia lateat: fecerunt tamen ipsi. ad eam effugandam: quicquid facere potuerunt. Contra cupiditatem vero. que radix omnium malorum dicitur: et auaricia. que idolorum seruitus nuncupatur: certos terminos iuxta locorum suorum fertilitatem aut sterilitatem. maiores minoresve prefixerunt: ita ut extra eos. etiam si totus mundus eis. offerretur: nec saltem quantum pes humanus occupare potest. liceret possidere. Certum etiam numerum. quem transgredi nullo modo liceret: animalibus et pecoribus imposuerunt. Et ut non esset eis quandoque necessarium vel plus terre quam dictum est. possessioni sue addere. aut pecorum numerum augere: duodecim tantum monachos cum tertio decimo priore. ac sexdecim conuersis. paucisque mercenariis. nullo proorsus superaddito: in suis domibus esse perpetuo decreuerunt. Ad edomandam autem carnis concupiscentiam: et legem membrorum. que repugnant legi mentis: duris semper ad carnem cilicijs utebantur. Secunda. quarta. et sexta. feriis: pane et aqua et sale. si cui placebat contenti erant. Tertia vero. quinta. et sabbato: legumina. vel aliquid huiusmodi. et vinum: et in feria quinta etiam caseum. vel aliquid aliud a coquinario recipiebant: Ab omni tamen esu carnum. tam sani quam infirmi: perpetuo abstinebant. Panes albos non comedebant: sed solum tortas. licet de tritico. Vinum purum nunquam bibebant: sed bene limbatum: et hoc

Vita beati Brunonis

dūtaxat in prandio et cena: et diebus illis: quibus eo vti et cenare licebat. Jeunijs fere continuis: et prolixis vigilijs: carnem macerabant. Pisces nunq̄ emebant: sed si forte gratis eis dabantur. eos cum charitate recipiebant: et iuxta offerentium voluntatem. diebus tamen. quibus eis vesci licebat. distribuebant. Officium diuinum. diurnum pariter et nocturnum: tam in ecclesia. diebus et horis illis quibus in ea conueniebant: q̄ per cellas. non perfunctorie. vt quidam. sed intentissime. oculis in terram demissis: cordibus vero in celo fixis: deuotissime persoluebant. Totūq̄ suum tam interiorē q̄ exteriorē hominem: habitu. voce. vultu. rebus. visibilia excedentibus: spretis cunctis alijs. intētum. imo affixum deo exhibebant. Diebus vero dominicis. et in certis sanctorum festiuitatib⁹ tātū: antiquorū heremitarū more. ne ab alijs sacris operibus licet dignitate inferioribus impedirentur: misse sacrificium offerebant: vbi omnes pariter conueniebāt: et ipsis diebus in refectorio simul adinstar monachorum. comedebāt. Alijs vero dieb⁹ in cellis suis. sub arto silentio. orationi. meditationi. contemplatiōi: et ceteris pijs et deuotis exercitijs sine intermissione vacabant: ita vt vbi prius erant specus et cubilia ferarum: tunc videres choros castrorum: cuneos prophetarum: conuētus monachorū: et cetus angelorum. Admoratus autē episcop⁹ beatus hugo. eos frequēter visitabat: et vt filios tenerrime diligebat: quos vsq̄ ad mortē. et nō t̄m eos: sed et qui eis exinde successerunt: consilijs semper fouit et beneficijs. Eratq̄ inter eos. nō vt dñs aut episcopus: sed vt socius et frater humillim⁹. et ad cunctorū quātū in ip̄o erat obsequia paratissimus. Intantū autē deuotus heremū incolebat: vt eū interdū beatus Bruno. inde exire. et ad oues suas redire: cōpelleret. Ite inquit ite. ad oues vestras: et quod eis debetis exoluite. Ip̄so etiam beatissimo episcopo instante et procurante: et circūuicini omnes. tā ecclesiastici q̄ nobiles. et populares: dederūt eidem beato Brunoni. vidētes suam. et suorum sanctam et tam honestam ac deuotam cōuersationē. quicquid iuris habebant in dictis montibus: et infra fines et limites dicte solitudinis. Isti itaq̄ sunt. o felix cartusia. primi patres illi: qui hanc vastam solitudinem primi inhabitare ceperunt: et in ea ordinem hunc. qui a te nomen. velut oleū vbiq̄ terrarum effusum accepit: primi fundauerunt. Isti sunt

Vita beati Brunonis

septem columne: quas sapientia excidit: et in quibus sibi domum edificavit. Isti sunt septem boues ascendentes de flumine: et septem spice in culmo vno: et septem buccine. quarum usus erat. in iubileo. Isti sunt septem candelabra: in quorum medio iohannes scribens septem ecclesijs que erant in asia: perhibet se vidisse similem filio hominis vestitum podere: tenentem in dextera sua septem stellas: que septem ecclesiarum sunt angeli. Et in medio throni: agnum stantem. habentem cornua septem: et oculos septem: qui sunt septem spiritus dei: in omnem terram missi. Isti sunt septem sporte fragmentis plene: et septem signacula libri clausi: et septem viri. spiritu sancto pleni: quos in diaconos ad ministrandum elegerunt apostoli: et septem gradus: quos vidit ezechiel: ad ascensum exterioris atrij. Iste est septenarius numerus: propter septem spiritus sancti dona. sacratus. Iste septenarius numerus primus in monadibus perfectus est redditus: ex suis partibus aggregatis. Nam vnum et sex: duo et quinque: tria et quattuor: que sunt partes eius aliquote. septem faciunt. Hinc est quod septimus dies: et septima hebdomada: et septimus mensis: et septimus annus: tanquam perfecti. erant in lege feriati. Septem etiam diebus agitur: et repetitur omne tempus. Et septimo die: cessavit deus ab omni opere. Et septimo die christus in sepulchro quieuit. In quibus omnibus: notatur huius sacrati septenarii numeri: et in eo huius sacre religionis. que ab eiusdem numeri viris istis septem. primo instituta est. perfectio: que recte figurata dicitur per stellas illas septem: quas in eorum aduentu. beato hugoni. dominus demonstravit: tam propter magnum huius septenarii numeri sacramentum: quam propter stellarum sublimitatem. stabilitatem: claritatem. puritatem. et quantitatem. Iste namque virtutes. religiosorum omnibus. nedum conueniunt: sed etiam necessarie sunt: qui debent sicut stelle esse in celo. per contemplationem. et mentis affectum: non in terra. Nam species celi: est gloria stellarum. ait sapiens. Secundo debent esse incepto religionis proposito: firmi et stabiles. Nam ideo posuit deus stellas in firmamento: ut essent in signa et tempora: et dies et menses et annos. Unde scriptum est: quod stelle manentes in cursu suo et ordine: pugnaverunt contra zizaram: id est contra diabolum. Sic enim zizara interpretatur. Tertio debent esse in tribulatione patientes: ut sint sicut stella matutina: in medio nebule. Fecit enim deus lunam et stellas: ut preessent nocti.

Vita beati Brunonis

Quarto. sicut in stellis non cadit corruptio: nec casus nec error. secundum philosophum: ita et ipsi debent seruare. carnis integritatem. sine corruptione: ut dicere possint illud apocalypsis. ego sum genus. et radix dauid: stella splendida et matutina: et ne de eis dicatur: quod stelle non sunt munde in conspectu eius. Quinto. sicut stellarum quilibet maior est. tota terra: quam quis breuis. et quasi punctalis. et modica videatur in exteriori apparentia: sic religiosi debent semper crescere per charitatem. minui vero per humilitatem. Hec enim duo. humilitas. scilicet et charitas: sunt duo religionis extrema. Initium. et finis: sine quibus cetera que mediatur omnia: sunt potius. pena. quam merito digna. Digressio. iterum atque iterum. felix cartusia: tam diu sterilis: nunc vero fecunda. Felices montes: qui tales meruerunt habere incolas et cultores. Felix denique religio ista diuinitus instituta: que religiones ceteras. post augustinum. et benedictum: antiquitate precedit. et has illas etiam vite austeritate: de cuius origine. hec pauca. ut ad ceptum propositum redeamus sufficiant. Beatus itaque Bruno. de quo nobis sermo: in hac vite austeritate cum suis in dicta solitudine fere sex annorum spacio perseuerauit: die ac nocte sine intermissione. ieiunijs. orationibus. et alijs exercitijs religiosis vacans. Contigit autem: ut mortuo gregorio septimo pontifice romano: succederet ei in papatu. victor tertius: quo iterum post paucos menses mortuo: successit ei vrbanius secundus: prius dicitur otto. monachus. et abbas cluniacensis: qui eiusdem beati Brunonis. dum in minoribus agebat. fuerat discipulus. Qui paulo post eius assumptionem. ad apostolatus apicem. non immemor doctrine. et probitatis eiusdem beati Brunonis. sui olim preceptoris: volens in sibi a christo credita administratione. eius uti consilijs: vocauit eum ad sancte romane ecclesie obsequium: addito etiam obedientie precepto. Victus vero beatus Bruno precepto homini mandato: non modicum turbatus est. Quippe: qui iam solitudinis dulcedinem gustauerat. Tenebat enim eum Maria. ut quiesceret: traherebat martha. ut laboraret. Rogabant fratres. ne se desereret: cogebat papa ut obediret: terrebatur curia si illuc accederet. conscientia vero timorata. ignorabat. quid in re tam perplexa ageret. Tandem obedientia vicit. Sciebat enim: quod vera obedientia. moras non recipit: nec excusationem. aut dilationem. admittit. Hinc ad fratres et discipulos suos. ait. Manere vobiscum fratres mei dilectissimi

Vita beati Brunonis

183
gratissimū: a vobis separari grauissimū: mandatis vero apostolicis obedire necessariū mihi est. Nam in maiorib⁹ est regendi ac iubendi auctoritas: in minorib⁹ vero obsequendi necessitas. Unde quasi peccatum ariolandi est repugnare: et quasi scelus idolatrie nolle acquiescere. Propter quod apostol⁹ ait: Et omnis anima sublimioribus potestatib⁹ subdita sit. Quia non est potestas: nisi a deo. Que autem a deo sunt. ordinata sunt. Et qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autem resistit. ipse sibi damnationem acquirit. Quid igitur mihi prodesset exterius hic vobiscum. ieiunijs. et abstinentijs carnem atterere: et per inobedientiam. anime mee damnationē acquirere? Nolite itaq; fratres. super recessu meo. contristari: ne superaddatis dolorem dolori: sed potius in ea vocatione. in qua vocati estis. perseuerate. Et ego expleta mihi iniuncta obedientia: ad vos reuertar. domino concedēte. Tunc omnes cum lachrymis. et eiulatu magno: clamare ceperunt dicentes. Cur nos pater deseris: aut cui nos desolatos relinquis? Tu es enim post deum: omnis spes nostra et refugium. Tu nobis in aduersis presidium: in prosperis solatium: in tentatione consilium: in infirmitate subsidium. Quid igitur te recedente faciemus: aut ad quem te absente recurremus? Erimus profecto sicut oues errantes: non habentes pastorem. Si igitur te ad pontificem. obedientia trahat: trahet nos tecum. supereminens charitas. que est in christo iesu: quam separare non poterit neq; mors. neq; vita. neq; creatura aliqua. Beatus itaq; Bruno hec audiēs: timens ne propter suum. et suorum inde discessum. locus predictus. iam deo dicatus. ad manus laicas et prophanas iterum deueniret: nolens illū omnino deserere: sed post expletam sibi impositā obedientiam. eum intendēs cū suis repetere: cōmendauit. et dedit illum venerabili viro. domino siguino. abbati monasterij case dei: qui fuerat vnus ex primis donatorib⁹ predictis: et habebat quandam cellā sibi vicinam ppe gratianopolim: subtus castre curuilbionis. Et deinde a beato hugone episcopo. benedictiōe suscepta: romam accessit. Urgebat enim apostolicū imperiū. Quē pontifex. de eius quē intime diligebat aduentu. plurimū gaudens: benigne suscepit: et inter primos. et p̄cipuos sibi peculiare et familiare. consiliarios. et fideles amicos habuit. Qui⁹ in maiorib⁹ causis et arduis ecclesie negocijs: vtebat⁹ et adherebat p̄silijs. Eōue-

Vita beati Brunonis

nerunt autem ad eum. spiritu sancto hoc operante. ceteri fratres omnes. qui prius cum eo in cartusia fuerant. dolentes plurimum. ipse vero magis. quod locum predictum cartusie. quem dominus sibi elegerat. et in quo. dignum sibi habitaculum construxerat. reliquissent. Dum enim eis in mentem veniret. non sicut murmuratoribus illis in deserto. carnes. cucumeres. aut pepones. sed devote ille meditationes. orationes. lectiones. et spirituales consolationes. quas prius in solitudine predicta cartusie habuerant. et videret tumultus. strepitus. et pericula curie. non poterat se a lachrymis continere. Tandem vero suasu. et inductione. eiusdem beati Brunonis. cum nondum posset ipse pro se licentiam redeundi. a pontifice obtinere. tanquam sibi in tunc occurrentibus negotiis necessarius. omnes unanimiter consenserunt reuertere cartusiam. obtentis prius ab eodem pontifice litteris. ad predictum abbatem signinum. pro restitutione dicti loci. quem sibi beatus Bruno inde discedens. ut iam dictum est remiserat. Magistro itaque Lauduino. quem ceteris fratribus. beatus Bruno. in priorem loco sui preposuerat. ductore. omnes cartusiam sunt reuersi. Quibus signinus abbas. rogatu pontificis. et eiusdem beati Brunonis. cum consensu sui conventus. et in presentia prefati beati Hugonis gratianopolitani episcopi. et alterius Hugonis lugdunensis archiepiscopi. locum predictum cartusie. libere remisit. ac iuri eorum. et successorum suorum. tradidit perpetuo possidendum. Et extunc dictus lauduinus prior. et ceteri fratres. ac eorum successores. usque in presentem diem. dictam heremum cartusie. cum suis finibus et iuribus tenuerunt et possederunt. perseverantes in ea. sub communi obedientia. capituli generalis totius cartusiensis ordinis. quod ibidem annis singulis celebratur. iuxta viuendi normam. ab eodem beato Brunone primo. et deinde a ceteris cartusie prioribus. et a dicto generali capitulo. eis data. Dicitur vero beatus Bruno eidem urbano pontifici charus. in regimine ecclesie. utiliter. et fideliter seruebat. Erat enim tunc ecclesia in turbatione maxima. propter persecutionem. henrici quarti imperatoris predicti. qui quedam gilbertum. quem clementem vocauit. de facto in papatum intruserat. Qui ambo. henricus scilicet et antipapa clemens. verum pontificem. urbanum persequebantur. Quorum furorem idem urbanus declinans. cum in romanis. et merito minime confideret. postquam in melphi concilium habuisset. placentiam venit. et ibi aliud concilium celebravit. In quo inter cetera. petulantiam quorundam

184

Vita beati Brunonis

dam ecclesiasticorū. gratiano teste: animosissime cōpescuit. Et plura in eis decreta fecit: maxime cōtra ecclesiasticos incontinentes. et symoniacos: et cōtra pprietarios. et instabiles monachos. Deinde nec ibi securus: eiusdē imperatoris. iterū furorē fugiēs: relicta italia. in gallias trāsmigrauit. Ubi denuo de salute fidei cogitans: aliud cōciliū apud clarūmontē ciuitatem aluernorū. conuocari fecit. In quo. eodem teste gratiano: plures alias cōstitutiones ordinauit: que ad erigendū labētis ecclesie statū. respicere videbant. Et inter cetera statuit: vt hore beate marie. a clericis cottidie dicerent: et vt in sabbatis. ei⁹ officiū solenniter celebraret. Legi autē in quadā historia. que fasciculus tēporū dicit: qd hoc beata virgo fratribus in cartusia reuelauerat: haud dubiū. quin beato Brunoni et suis: cū ipsi soli. adhuc cartusienses dicerent. In eodē etiā concilio. excommunicauit. regē francorū ppter adulteriū. et imperatorē. et antipapā clementē. In quo pariter rem memoratu dignā fecit. Nam principes gallie. et ceterā multitudinē. que ad concilium cōuenerat: ad expeditionē cōtra turcos. p recuperatione terre sancte. taliter animauit: vt trecenta milia hominū. nomē suū in militiā christi dederint. signūq; crucis susceperint. Inter quos erat gothfredus de builhon. dux lothoringie: quo duce. mouentes per germanorū fines. atq; pannoniā. bisantium vadunt. Ac deinde trāsmisso hellesponto: niceam primo mox antiochiam: et plurimas alias sarracenorū vrbes: deinde hierosolymā ciuitatem sanctā. et omnē circa regionē capiunt. Ubi dum vellent christiani. dictum gothfredum in regem coronare: renuit ipse dicens: se nolle auream ferre coronā in ea vrbe vbi christus spineam tulerat. Tenuerūt autē die⁹ gothfredus. et septē alij reges christiani post eum: annis octuaginta octo. dictū regnum hierosolymitanū. deuictis babylonis et egyptijs: cū magna infidelū strage: et maximo incremēto nominis christiani. Quibus omnibus causam dedit idem pontifex vrbanus: in dicto claromontensi cōcilio. Cum itaq; beatus Bruno eidē pontifici ppter obediētie meritū. certis annis. licet paucis adhesisset: et non modicū. ecclesie sancte dei. circa eius reformationē et circa recuperationē. terre sancte. suis cōsilijs profuisset: vt eiusdē vrbani inde secuta decreta. et alia eius acta predicta testant: nec posset diutius tantas inquietudines. et curie tumultus ac strepitus sustinere: ad solitudinis ac celle quā dimiserat quietem

Vita beati Brunonis

iugiter aspirans : anteq̄ idem pontifex de placentia transfiret ad galliam: humiliter et cum geminata instantia. ab eodē pontifice petijt. et tandem obtinuit licentiam. vt relicta curia. heremum quam reliquerat repeteret: aut aliam sibi quereret. quam dominus sibi dignaretur ostendere. Et cū idē pontifex. voluisset eum confirmare in archiepiscopum ecclesie regimensis. que est prima metropolis totius calabrie. ad quam eodem annuente pontifice. electus fuerat: ipse electioni de se facte. sciens ex his que in scriptura sacra legerat: et ex his que in curia. et viderat et audierat: qualia et quanta sint in prelacione pericula: cōsentire recusauit. Non quidem pertinaciter: sed solo quietis amore et desyderio: seruata semper. vt decens est. ad superiorem obedientia et humilitate: et ad proximos charitate. Tunc enim. vt dicebat beatus gregorius. ante dei oculos. vera seruatur humilitas: cum hoc quod quis vtiliter subire precipitur. pertinaciter non recusat. Unde potest quis etiam idoneus. laudabiliter ex humilitate. prelacionis officium recusare: eodē gregorio dicente. Quod prelacio propter meliorem intentionē fugienda est: maxime cum ad hoc superna voluntas agnoscitur. Cum voluntate igitur. licentia et benedictiōe pontificis: idem beatus Bruno. relicta curia: calabrie deserta penetravit. Non quidem solus: sed iunctis sibi aliquibus alijs eiusdem ppositi viris: quos bonis odor vite sue: ad solitudinē querēdā traxerat. Audiuerat em̄. illic eē deserta loca et solitaria q̄ plurima: ad pagēdā pniaz aptissima. Et q̄ quis itēderet et optaret. put iam sepius decreuerat cartusiam repeterē. quā reliquerat: et illuc fratres suos sequi. quos ante premiserat: quia tamē vt predictum est. pontifex cum curia sua transibat ad galliam: in cui⁹ finibus sita est cartusia: ne curiā quā fugiebat. sequi videretur: sed vt elongaretur ab ea: calabriam potius elegit q̄ cartusiam: cum ea tamen semper intentione et voluntate: vt sedatis rebus. q̄ primum commode posset. cartusiam repeteret: put in quibusdā ei⁹ litteris. quas ex calabria scripsit fratribus suis: qui erant in cartusia apparet. Quarum verba sunt hec. Be me inquit fratres scitote: quoniā mihi vnicū post deū. est desyderiū veniendi ad vos et videndi: et quando potero: opere adimplebo: deo adiuuante. Venit itaq̄ cum suis predictis. ad quandam heremum. in finibus calabrie: que dicitur turnis in diocesi squillacensi. Ibiq̄ non cellas. quia sumptus ad eas

Vita beati Brunonis

non suppetebant: sed speluncas plures siue cauernas. heremitis cōgruentes: de vili quidez materia: sed in christo preciosa edificauit. In quibus nocturnis excubijs pariterq; diurnis: ipse et qui cū eo conuenerant fratres: diuinis laudibus et orationibus insistebant: in ea austeritate vite. quā ipse prius in cartusia tenuerat: et suis tenendam docuerat. Cōtigit autē. domino hoc operante: dum quadā die comes calabrie rogerius cū suo non paruo comitatu. et cum canum multitudine copiosa: in dicta heremo turris venaretur feras: canes olfactu suo diuersa ferarum ipsarū vestigia insequentes: ad dictas spelūcas. in quibus beatus Bruno. et qui cum eo venerant fratres pariter habitabant: deuenerunt. Ubi fixis pedibus. latratib⁹ multis: domino suo indicabāt: se predā magnā aliquā inuenisse. Ad quos dictus comes cum suis. concito cursu veniens: reperit patres predictos. in dictis speluncis: flexis genibus. et erectis in celū vultibus. et manibus simul orantes: et deū laudantes. Quod dictus comes intuens: magna admiratione repletus: de equo cui insidebat exiliens: deuote et humiliter salutauit: et de eorum illuc aduentu. et singulorum statu. diligenter interrogauit. Quibus cognitis: gausus est valde: deum laudans et glorificans: qui tali dignat⁹ esset eum facere preda dignum: sperans se et terram suam eorū meritis et precibus adiuari: et in pace tueri. Et ppter ea. vt possent ibidē quieti⁹ vivere. et diutius perseuerare: dedit eis ecclesiam beate marie. et sancti stephani de heremo. Ubi eos frequenter visitabat: et de vite necessarijs prouidebat: documentaq; salutis ab eis libenter audiebat. Et beatū Brunonē ipsorum omnium pastorē et patrē. quē pre ceteris intime diligebat: ad se frequēter euocabat. Quē in magna reuerētia semp habebat: et quasi primū in domo sua. Cuius cōsilijs acquiescebat: et eius orationib⁹ se iugiter cōmendabat: in quib⁹ plurimū confidebat. Nec eum fefellit opinio. Nam deus eum suis meritis. a sibi parata proditiōe in obsidione capuane ciuitatis liberauit: vt idem comes in suis patentibus litteris per hec verba testatur. Ego inquit rogeri⁹ diuina misericordia comes calabrie et sicilie: notum esse volo omnibus fidelibus christianis: beneficia que mihi peccatori cōcessit de⁹. oratiōib⁹ reuerēdi mei fratris Brunonis. pūssimi patris fratrum qui habitāt in ecclesijs sancte marie de heremo: et sancti stephani p^o martyris. que site sunt in terra mea: in-

Vita beati Brunonis

ter oppidū quod dicitur stillum et arenā. Cum essem in obsidiōe capue. calendis martij. et presecissem sergium. natione grecum. principē super ducentos armigeros nationis sue. et exercit⁹ excubiarū magistrū. qui satanica persuasione preuentus. prius ipsi principi capue promittēte auri non modicā quantitātē. ad inuadēdum me. meūq; exercitum. noctu aditum pollicitus est se prebere. Nox proditiōis aduenit. princeps capue. eiusq; exercitus. iuxta promissum est paratus ad arma. Dumq; me sopori dedissem. interiecto aliquāto noctis spacio. astitit cubili meo. quidā senex reuerēdi vultus. vestibus scissis. non valēs lachrymas cōtinere. Cui cum in visu dicerem. que causa ploratus et lachrymarū esset. visus est mihi durius lachrymari. Iterato querētī mihi quis esset plorat⁹. sic ait. Fleo animas christianorū. teq; cum illis simul. Exurge q̄primū. sume arma. si liberare te deus permiserit. tuorūq; animas pugnatorum. Hic mihi per totū videbat. velut si esset per omnia. venerabilis pater bruno. Expergefactus sum cum terrore grandi. pro visiōe pauescens. Illico sumpsi arma. clamans militibus. vt armati equos ascenderēt. visiōne. si vera esset satagens comprobare. Ad quem strepitū et clangorē. fugientes. impi⁹ sergius. eiusq; sequaces. subsecuti sunt principē capue. sperantes se in dictā ciuitatē. confugium habuisse. Exerunt autē milites inter vulneratos et sanos. centū sexagintaduos. a quibus et visiōem fore verā comprobauim⁹. Reuersus sum deo volēte vicesima nona iulij mensis squillacū. p̄habita capue ciuitate. vbi fui p̄ quindenā continuā infirmat⁹. Venit vero iam dictus venerabilis Bruno. cum quattuor de fratrib⁹ suis. qui me suis sanctis deuotiq; colloquijs consolati sunt. Cui reuerēdo viro visiōne retuli. et humiles gratias egi. qui de me etiam absente. suis in oratiōib⁹ curā habuisset. Qui se humiliter asseruit. non ip̄m fore quē credidi. sed dei angelū qui astat principib⁹ tempore belli. Rogauī quoq; ipsum humiliter. vt p̄pterea de reb⁹ meis. in terra squillacēsi sumere dignaret. largos redditus quos donabā. Renuēs. ille recipere nolle dicebat. quod ad hoc domū sui patris meāq; dimiserat. vt oīno de rebus extraneis. liber de seruiret deo suo. Hic fuerat in tota domo mea. quasi prim⁹ et magnus. Tandem vix ab eo impetrare potui. vt gratis acquiesceret sumere modicū munus meū. Bonauī em̄ eidē patri Brunoni. eiusq; successorib⁹. ad habendū in perpetuum. absq;

186

Vita beati Brunonis

temporali seruitio . monasterium sancti iacobi cum castro . et
q̄plura . res . et bona alia . cum amplissimis libertatibus . in di
ctis litteris . specificè declaratis . Edificauit itaq; beatus Bru
no . inibi vigore donationis predicte . primo ecclesiã quãdam
ad honorem beate marie virginis iuxta speluncã . seu antrum
quoddã subterraneũ . in quo solus ipse manebat . Demũ vò pa
rius edificauit ecclesiã aliam . a priore non longe distantem .
cum contiguo sibi monasterio sub vocabulo sancti stephani p
thomartyris . in quo ceteri fratres habitabant . et sub cura et
regimine tanti patris christo domino militabãt . Cum quibus
ipse . vsq; ad diem mortis sue pseuerauit in ea obseruantia . quã
prius ceperat et docuerat in cartusia . nec declinauit ex ea . Cle
mens autẽ ad mortem . sciens quia venit hora eius . vt transeat
ex hoc mũdo ad patrem . conuocatis fratrib; suis . ab infantia
singulas etates suas replicauit . et totius tẽporis sui sciẽtia et
sententia dignum pclamauit . exhortans eos et admonens ad
charitatem et humilitatẽ . et ad perseueratiã . Postea vero fidẽ
suam de trinitate . protracto et profundo sermone exposuit . et
conclusit sic . Credo etiam sacramẽta . que sancta credit et vene
ratur ecclesia . Et noiatiu panẽ et vinũ que consecrãtur in alta
ri . post consecrationẽ verũ corp; esse dñi nostri iesu christi . ve
rã carnẽ . et verũ sanguinẽ . q̄ et nos accipim; in remissionẽ pec
catorũ . et in spe salutis eterne . Proxima autẽ die dñica . scã illa
ania carne soluta est . pridie nonas octobris . anno dñi mille
simo centesimo primo . Corpus vero ei; . fratres ibidẽ honori
fice condierũt . Ad cui; sepulchz tale fuit appositũ epitaphiũ .
Primus in hac heremo . christi fundator ouilis

Promerui fieri . qui tegor hoc lapide .

Bruno mihi nomen . genitrix alemania . meq;

Transtulit ad calabros . grata quies heremi .

Doctor eram . prece christe tuus . vir notus in orbe .

Desuper illud erat . gratia . non meritum .

Carnis vincla dies . octobris sexta resoluit .

Spiritui requiem . qui legis ista pete .

Hanc autẽ eius sanctã vitam . mortemq; preciosam . secuta
sũt miracula multa . que dñs gliosi sui cõfessoris intercessiõib;
et meritis operari dignat; est . Quãuis miracula . sanctũ nõ faci
ant . cũ non neget ap̄lus . mōtes sine charitate posse transferri .
Et p̄pterea . nõ sunt in talib; appetenda seu querẽda miracula .

Vita beati Brunonis

que cum malis possunt haberi cōmunia. Nam et magi pharaonis: incantatiōib⁹ suis multa signa fecerūt. Judas etiā filius perditionis: viuens miracula fecit: qui et cū ceteris apostolis: eijcēdi demonia potestatē . accepit. Multi etiā alij multa signa fecerunt: nec tamē ob hoc sanctiores: imo potius deteriores et damnabiliores effecti sunt. Qui cum in iudicio dicent. domine. domine: nōne in nomine tuo pphetauimus: et in nomine tuo demonia eiecimus: et in nomine tuo virtutes multas fecimus: respōdebit illis domin⁹: quia nō noui vos. Discedite a me omnes operarij iniquitatis. Hinc est: quod cū eidē domino. discipuli redeūtes dicerēt: domine. etiā demonia subijciuntur nobis in noīe tuo: ait illis. Nolite gaudere: quia spiritus subijciuntur vobis. Et tanq̄ quererēt: in quo ergo magister bone gaudebimus: In hoc inquit gaudete: quia nomina vestra scripta sunt in celis. Multi vero ecōtra sancti sunt. a quib⁹ nulla vel pauca facta leguntur fuisse miracula: sicut plures martyres. de quorum sanctitate nullus dubitat. Plures etiā confessor. qui ad fidei illuminationē. multa scripserunt. in eminentia doctrine probationē sanctitatis habentes: vt augustinus. gregorius. et similes. Unde cū in canonizatiōe sancti thome aquinensis de miraculis quereretur: respōdit papa: non esse. de eis inquirendū. nā tot miracula fecit. quot questiōes terminauerat. Plures pariter fuerūt. q̄ in heremo vixerūt in asperitate vite: a conuersatiōe hoīm elongati: in cōtinua pugna. contra tentationes et vitia pseuerātes: seip̄os abnegantes: patrē. matrē. et omnia que possidebāt relinquētes: crucē suam portātes. et christū sequētes: sicut paulus primus heremita: cuius respectu anthonius ait: se solū monachi gerere nomē. Sicut et arsenius. hilarion. machari⁹. eulalius. et ceteri plures: sicut et hic pater noster beatus Bruno: qui nō minus ceteris fecisse videtur. Quibus omib⁹ sufficit pro sanctitatis testimonio: verbū christi dicentis. in persona sapientie. Qui elucidāt me: vitam eternam habebūt. Et iterum de eadem sapientia loquēs. Super salutem inquit et speciem dilexi illam: et proposui pro luce habere illam: quam sine fictione didici: et sine inuidia communico: et honestatem illius non abscondi. Infinitus enim est thesaurus eius: quo qui vsi sunt: participes facti sunt amicitie dei. ppter discipline dona cōmendati. Et in euangelio. cū dixisset simon petrus ad eum. ecce nos reliquim⁹ oīa: et secuti

182

Vita beati Brunonis

sumus te. Quid ergo erit nobis? Respondit. Omnis qui reliquerit domum. vel fratres. vel sorores. aut patrem. aut matrem. aut uxorem. aut filios. aut agros propter nomen meum. centuplum accipiet. et vitam eternam possidebit. Et iterum ad discipulos suos. Amen (inquit) dico vobis. quod vos qui secuti estis me. in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis et vos super sedes duodecim. iudicantes duodecim tribus israel. Et ad adolescentem de vita eterna interrogantem. ait. Si vis perfectus esse. vade et vende omnia que habes. et da pauperibus. et veni sequere me. et habebis thesaurum in celo. His itaque solis sue sanctitatis testimonijs. sanctissimus dominus noster. dominus Leo decimus. papa modernus. sine alia miraculorum inquisitione contentus. dignum arbitratus est. et rationi consonum. eum. quem deus tantis in hoc seculo. donis insignivit et gratijs. nunc assumptum in celis. maximis efferendum preconijs. Et cui viuenti dederat omnipotens cor. ad preceptum et legem vite. et discipline. eidem nunc apud thronum diuine glorie quiescenti. debite deuotionis obsequium. impendat in terris. Et propterea voluit idem pontifex. et nobis et ordini nostro. apostolica auctoritate. concessit. ut in singulis domibus totius nostri ordinis. et earum ecclesijs seu capellis. festum eiusdem patris nostri beati Brunonis confessoris. annis singulis. die sexta mensis octobris. qua die illa eius beata anima carnis vinculis exuta. ad celestia regna migravit. soleniter colatur. et congrua ac debita deuotione. celebretur. Eiusque corpus. et memoria. dignis in domino laudibus. veneretur. et conueniens officium. in honorem ipsius agatur. et decantetur. Et ut de eo diebus singulis. commemorationem facere valeamus. Idem etiam pontifex. domum predictam sancti stephani. quam ut iam sepe dictum est. beatus Bruno pater noster. in finibus calabrię. post erectam prius per eum cartusiam fundauerat. et in qua corpus eius conditum iacet. per monachos alterius ordinis. multis annis occupatam. ordini nostro restituit. et sub eius cura. iuxta ritum et mores. ac regularia instituta eiusdem nostri ordinis regendam. et gubernandam commisit. prout in desuper confectis litteris apostolicis continetur.

Gaudeamus itaque fratres mei dilectissimi. gaudeamus omnes in domino. die festum celebrantes. sub honore beati patris nostri Brunonis. de cuius solennitate gaudet angelus. et collaudant filium dei. Nec namque est dies illa quam fecit dominus. dies inquam illa. que ab angelis in celis continua. a nobis vero in terris. ad dei laudem. et tanti

Vita beati Brunonis

patris memoriam: annua deuotione recolitur. Exultemus igitur et letemur in ea: et omnipotenti deo. qui per suam misericordiam huius nostre militie ducem et principem. tantis ac talibus donis et gratijs preuenit in via: et tantis dotibus. ac tanta gloria. deinde remunerauit in patria: dignas quas possumus laudes et gratias humiliter referamus: et eiusdem sancti merita: dignis efferamus laudum preconijs. Preceptum enim habemus de honorandis parentibus: nedum carnalibus: sed et tanto magis his qui nos in christo genuerunt spiritualibus. Unde scriptum est. **Q** gloria hominis. ex honore patris sui est. Et dedecus filij: pater sine honore. Et quod qui honorat patrem suum: vita uiuet longiore. et iocundabit in filijs: et in die orationis sue exaudiet: et superueniet illi benedictio a deo: et benedictio illius: in nouissimo manet. **A**gamus insuper deo laudes et gratias: qui sicut post quadringentos et triginta annos. a repromissione facta abrahe. filios isrl' p manum moysi de seruitute egyptiorum liberauit: ita et nunc post totidem annos. quadringentos scilicet et triginta: hunc patrem nostrum. et p eum. fundatam domum predictam sancti stephani: p manum summi legislatoris romani pontificis. christi in terris vicarij: de manu alienorum redimere: et sub nostri ordinis possessione et obediencia: restituere dignatus est. Tot enim anni. quadringenti scilicet et triginta numerant. ab eiusdem ordinis initio: quasi quodam diuino presagio: usque ad annum millesimum quingentesimum quartumdecimum: quo anno idem pontifex. eundem patrem nostrum. et dictam eius domum: in qua ut iam sepe dictum est. conditus iacet: a predicta seruitute liberauit. Et quia tunc dominum in sanctis eius. et sanctos in domino digne veneramus et colimus. cum sanctorum virtutes: et mores imitamur et sequimur: sicut et ille deum perfecte diligit. qui eius mandata custodit. Propterea venerabiles patres et fratres in christo dilectissimi: si vere filij sumus et non degeneres: sequamur. et quantum domino cooperante poterimus. imitemur huius patris nostri beati Brunonis mores et vestigia. **H**ecet enim filios similes esse patri: cum dominus de seipso loquens dicat: non posse filium a se facere quicquam. nisi quod uiderit patrem facientem. Et quod quecumque ille fecerit: hec et filius similiter faciat. **Q**ueadmodum igitur ille fecit: ita et nos pariter faciamus. **C**artusienses enim sumus: et a cartusia. ut iam audiuius. nomen accepimus. **C**artusia autem iuxta etymologiam sui nominis. secundum Hieronymum in interpretatione

Vita beati Brunonis

hebraicorū nominū: dicta est a cartus. quod interpretatur per-
fecte vocat⁹. vel pfecta vocatio: et ia quod est dñs vl' dñator:
quasi a dño pfecta vocatio. Et inde cartusienſis dicit⁹ est: tanq̄
a dño pfecte. vel ad pfectionē vocat⁹. Cum itaq; religio sit ſta-
tus acquirede. vel exercēde pfectiōis: constat hāc ſacrā cartu-
ſianā religionē noſtrā: inter ceteras religiones. nō infimum. ne
arrogāter. dixiſſe videamur primum. perfectionis tenere locū:
quā ipſe dñs perfectā vocat. Obmutescāt igitur. et ori ſuo digi-
tum imponāt quidā: qui tanq; ipſi ſoli iuſti ſint: aſpernantur
ceteros: et ſuā ſolā iuſticiā conſtituere volētes: iuſticie dei nō
ſunt ſubiecti. Qui et dicere non verentur hanc religionem: nō
eſſe de religionib⁹ ab eccleſia approbatis. Quis em reprobatā
dicere audebit: quā dñs perfectam vocando. approbavit: Cū
nec ariol⁹ ille balaam ad maledicendū inuitatus: auſus fuerit
maledicere populo dei: cui benedixerat dñs. Sed ecōtra bene-
dixit ei: dicēs. Quō maledicā: cui nō maledixit deus: aut qua
ratione deteſter: quē dñs nō deteſtatur: Ad benedicēdū. addu-
ctus ſum: benedictionē phibere non valeo. Qui igitur inquit
benedixerit tibi: erit et ipſe benedict⁹: et qui maledixerit tibi.
in maledictione reputabit. Hec contra obtrectatores quosdā:
pauca ſufficiāt. Nunc ad ceptum propoſitum reuertamur. Su-
mus em vt prediximus cartusienſes: ad perfectionis ſtatum a
dōmino vocati. In hoc autem conſiſtit iſta perfectio: q̄ deo
perfecte. et tota mente inherēam⁹: et ad perfectionē tendam⁹. p̄
habitus virtutū. et actus earum. Nam virtus eſt. que habentē
perficit: et opus eius bonum reddit. Vel eſt diſpoſitio perfecti
ad optimū. Inter virtutes autem charitas principatum. obti-
net. Unde apoſtol⁹ cum dixiſſet: nunc aut manēt. fides. ſpes.
charitas: tria hec: ſubiunxit. et ait. Maior aut horū eſt chari-
tas. Et iterū. Adhuc excellentiorē viam vobis demonſtro. Si
linguis inquit hoīm loquar. et angelorū: charitatē autē nō ha-
beam: factus ſum velut es ſonās. aut cymbalū tinniēs: et reli-
qua que ſequūtur: ad cōmēdationē tante virtutis. maiorē om-
nibus donis. De qua iterum coloffenſibus ſcribēs: ſuper om-
nia inquit charitatem habete: que eſt vinculū perfectionis. Fi-
nis igit religionis: et ſūma totius pfectionis: eſt charitas.
Adedā autē ad finem. ſunt ſubſtantialia religionis vota: pau-
peras. obedientia. caſtitas: morum conuerſio. et ſtabilitas.
Jeiunia vero. abſtinentie. vigilię: et cetera regulares obſeruari

Vita beati Brunonis

tie: non perfectio. sed perfectionis instrumenta sunt. Et quia imperfectio est nolle esse perfectum: in via quoque dei non progredi. regredi est et non par in religione deficit qui non proficit: cum seruus ille piger a domino damnatus sit. qui acceptum talentum in terra abscondit. nec illud feneratori ad erogandum dedit: propterea dilectissimi. ne nos pariter cum ipso damnemur: sed ut re sicut et nomine. veri cartusienfes. quos dominus perfectos vocat. dici et esse. et beatissimi patris nostri filij. et inde coheredes effici mereamur: toto cordis affectu. charitatem. sine qua impossibile est placere deo. habeamus. et habitam custodiamus. Nam hec finis precepti est. et plenitudo legis: quam ab apostolo paulo in tantis commendata: vno solo verbo. satis eam commendat apostolus iohannes: cum dicit. quod deus charitas est: et qui manet in charitate: in deo manet: et deus in eo. Quid igitur hac virtute. que deus est. sublimius: Quid mortalibus quam in deo manere. et cum deo esse. vtilius: Quid gratius: quid salubrius: Ad huius igitur virtutis sublimitatem obtinendam: et obtentam conseruandam: media predicta. nobis ad eam data summo studio obseruare debemus: et omnia que charitati aduersantur: penitus a nobis auferre. Paupertas namque voluntaria: primum fundamentum est. ad hanc perfectionem obtinendam: dicente domino. Si vis perfectus esse: vade et vende omnia que habes. et da pauperibus: et veni sequere me. Et iterum. Nisi quis renunciauerit omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Nam cupiditas. que radix omnium malorum. et idolorum seruitus ab apostolo: et mamona iniquitatis dicitur a christo: de directo opponitur charitati. Temporalia enim ista: vix aut nunquam sine amore possidentur. Ille autem deum minus diligit. ait augustinus: qui preter eum aliquid diligit: quod non propter eum diligit. Unde nutrimentum charitatis ait idem: diminutio est cupiditatis: perfectio vero nulla cupiditas. Et propterea apostoli. vere paupertatis amatores. qui fuerunt in charitate perfectissimi: nihil suum esse dicebant: sed erant illis omnia communia. De quibus propheta ante predictum dixerat. Pro nihilo saluos facies illos. pro nihilo scilicet paupertatis. Et iterum. Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem. Regnum scilicet celorum: quod pauperum est. In quibus etiam impletum videtur. quod scriptum est: quod temporibus salomonis. id est christi: qui patris sapietia est: argentum in hierusalē pro nihilo reputabatur. Ad perfectionem autem hanc acquirendam: non sufficit relinquere nostra:

189

Vita beati Brunonis

quod socrates . et philosophi quidam alij fecisse legunt : putantes
se non posse simul diuitias et virtutes possidere : nisi etiam relinqua-
mus . et nos . Tunc autem nos relinquitur : cum reiecta propria vo-
luntate . nostrum velle et nolle . superioris arbitrio committimus : quod fit
per votum obedientie . Est igitur obedientia : ad perfectionem necessaria .
Nam cetera virtutum opera : ex hoc solo meritoria sunt : quia fiunt .
ut diuine obediatis voluntati . Unde si quis etiam martyrium susti-
neret : vel sua omnia pauperibus erogaret : nisi hoc ordinaret ad
impletionem diuine voluntatis . quod recte ad obedientiam pertinet :
meritorium esse non posset . sicut nec si sine charitate fieret . Pro-
pter quod scriptura dicit : quod melior est obedientia . quam stultorum victi-
me : et quod quasi peccatum ariolandi est repugnare : et quasi scelus
idololatrie . nolle acquiescere . Cum nihil magis possit homo deo
dare . quam propria voluntatem : et ut propter ipsum voluntati se subij-
ciat aliene . Unde in collationibus patrum legitur : terribilissimum genus
monachorum esse sarrabaitas : qui suas necessitates curantes .
absoluti a seniorum iugo : habent libertatem agendi que volunt . Et
propterea precepit apostolus : ut omnis anima sublimioribus potesta-
tibus subdita sit . Quia non est potestas : nisi a deo . Que autem a
deo sunt : ordinata sunt . Et ideo qui potestati resistunt : dei or-
dinationi resistunt . Qui autem resistunt : ipsi sibi non quidem perfe-
ctionem : sed potius damnationem acquirunt . Beate igitur ille sunt
anime (ait hieronymus) que dorsum curuauerunt : ut suscipiant
super se sessorum : et frena eius patiantur : ut quocumque voluerit .
flectat eas . Nam extra bethaniam . que interpretatur domus obe-
dientie : nec studium bone actionis . nec otium sancte contemplatio-
nis : nec lachryme compunctionis inueniri possunt . Ad perfectionem
etiam istam . requiritur abstractio eorum . per que homo impedi-
tur : ne totaliter feratur in deum . Concupiscentia autem carnis et
venereorum usus : propter vehementiam delectationis : inter omnes
interiores hominis passiones . maxime absorbent et impediunt
usum rationis . Nihilque magis obest veritati acquirende vel
speculande : quam voluptas illa carnis : que nihil virile . nihil al-
tum . nihil celeste . mentem que se tali dederit passioni : meditari
permittit . Et propterea ad hanc perfectionem acquirendam : neces-
saria est perpetua continentia : sine qua . ut hieronymus ait . con-
tra iouinianum . imperfecta sunt omnia . Unde paulus ad Timotheum
scribens : teipsum inquit castum custodi . Et de iudith scriptum est :
quod confortatum est cor eius : eo quod castitatem amauerit : et post virum

Vita beati Brunonis

suum alterū nescierit. Ad hanc igitur obseruandam nos admo-
net idem apłus: verbo et exēplo suo dicens. Volo omnes ho-
mines esse: sicut meipsum. Et iterū. Dico autē nō nuptis: bo-
num est illis si sic permanserint: sicut ego. Et iterū ad thessalo-
nicenses. Hec est voluntas dei. sanctificatio vestra: vt abstine-
at vnusquisq; a fornicatione: vt sciat vnusquisq; vas suū pos-
sidere. in sanctificatiōe. et honore. Et ad ephesios. State suc-
cincti lumbos vestros in veritate. Et dñs in euangelio. Sint
lumbi vestri precincti. Tunc autē lumbos accingimus ait gre-
gorius: cum carnis luxuriā. per cōtinentiā coartam⁹. Et iterū
idem dñs a phariseis interrogat⁹: si licet homini. ex quacūq;
causa. vxore dimittere: inter cetera respōdit. Sunt (inquit) eu-
nuchi: qui seipsos castrauerūt ppter regnū celozū. Quib⁹ per
pphetā dicitur. Non dicat eunuchus: ecce ego lignū aridum.
Quia hec dicit dñs eunuchis. qui custodierint sabbata mea:
et elegerint que ego volui: et tenuerint fedus meū: dabo eis in
domo mea. et in muris meis locū: et nomē meū a filijs et filia-
bus. Nomē sempiternū. dabo eis: quod nō peribit. Hec itaq;
sunt tria substantialia religionis vota: ad perfectionē charita-
tis quā querimus: accōmoda. paupertas scilicet. obediētia et
castitas. Quibus addunt⁹ morū cōuersio: et stabilitas. Non
em̄ sufficit locū mutasse: contemptibilem locū elegisse: deferre
āmplam cucullam: latā coronā: nisi morū cōuersio subsequa-
tur. Ambra em̄ religionis sunt ista: nō veritas. Hec placet deo
in monasterio habitus corporis: si desit habitus mentis. Et
propterea volenti in ordine proficere: et hanc charitatis perfe-
ctionem acquirere: necesse est. vt immutet⁹ in virum alterū: vt
dicere possit illud apostoli. Quis autē iam nō ego. viuit vō in
me christus. Et illud sponse in canticis. Ego dilecto meo: et
ad me cōuersio eius. Et qui prius placuit mundo: abinde co-
gitet quō placeat deo. Et si exhibuerit membra sua. seruire im-
mundicie: et iniquitati ad iniquitatem: ita et nunc exhibeat.
iuxta doctrinam apostoli. seruire iusticie: in sanctificationem.
Et cōuertat⁹ a via sua mala et pessima: iuxta pphete consiliū:
bona faciens studia sua. Nam cōuersio corporis si sola fuerit:
nulla erit. Unde dñs p moysen ad populum suū. Juxta consue-
tudinē inquit terre in qua habitastis: nō facietis. Separavi
em̄ vos a ceteris populis: vt essetis mei. Separate igit et vos
mundū ab imundo: ne polluatis animas vestras. Postremo:
licet in

ps. e. i. i. i. i.

190

Vita beati Brunonis

licet in p̄fessione nostra primū locū teneat : ad p̄fectionē istam
acquirendā. necessario requirit̄ stabilitas : hec est perseuerātia.
Tunc em̄ vniuscuiusq; conuersio. recta. et perfecta erit : si in ea
vsq; in finē perseuerauerit. Nam incassum. bonū agit̄ : si ante
vite terminū deserit̄. Et frustra velociter currit̄ : qui prius defi-
cit̄ : q̄ ad cursus sui metas deuenit̄. Nec cursus brauiū : nec
laboris premiū : nec pugne victoriā : nec martyrii coronā : si-
ne perseuerātia. quis cōsequit̄. Nec em̄ cauda hostie : quā dño
iubemur offerre. Nec est ioseph vestis illa polimita : vndiq; vir-
tutibus ornata : ad talos vsq; perueniēs. Nec deniq; est illa so-
la virtus : cui eternitas reddit̄ : et corona debet̄. dicēte dño ad
dauid de regno salomonis. Firmabo inquit regnū eius vsq; in
sempiternū : si perseuerauerit. Et iterū in euāgelio. Qui perse-
uerauerit vsq; in finē : hic saluus erit. Non dicit. qui ceperit :
sed qui perseuerauerit. Nam multi bene incipiūt : sed pauci ad
finē vsq; perueniūt. Et hi soli p̄fecti sunt. Nam illud dicit̄ p̄-
fectū : cui nihil deest. Aduertendū tñ est fratres mei : q̄ p̄fe-
ctio illa charitatis. quā querim⁹ : potest dupliciter cōsiderari.
Uno modo ex parte diligibilis : alio mō ex parte diligētis. Ex
parte quidē diligibilis : diligēdus est deus. q̄tū bonus est. Et
quia eius bonitas est infinita : nulla creatura pōt eum diligere
infinite : qz quelibet virtus creata. finita est. Unde p̄ hunc mo-
dum : nullius creature charitas. pōt esse p̄fecta : sed solum cha-
ritas dei qua seipsum diligit. Ex parte vō diligētis : charitas
tunc dicit̄ perfecta : qñ quis. toto suo posse. qđ diligendū est
diligit. Quod quidē etiā cōtingit tripliciter. Primo modo sic :
q̄ totū cor hominis actualiter semper ferat̄ in deum. Et hec est
perfectio charitatis patrie : que nō est possibilis in hac vita :
in qua impossibile est. p̄pter humane nature infirmitatē. semp
actu. cogitare de deo : et moueri dilectiōe ad ipsum. Alio mō :
vt homo studiū suū. deputet ad vacandū deo. et reb⁹ diuinis.
pretermissis alijs : nisi quantum necessitas presentis vite requi-
rit. Et ista est perfectio charitatis possibilis in via : q̄ quis non
sit equaliter in omnibus charitatē habētib⁹. Alio vō modo :
vt quis habitualiter in deo ponat cor suū : ita q̄ nihil cogitet.
vel velit. quod sit diuine dilectioni contrariū. Et hec perfectio
est cōmunis omnibus : charitatem habētibus. Et inde est : q̄
nullus purus viator. potest in presenti vita tantū perfici : quin
semp possit magis ac magis q̄ diu vixerit in charitate p̄ficere.

Vita beati Brunonis

Unde in viennensi concilio . sub Clemente quinto pontifice romano :¹ damnata est secta quorundam beghardorum et beguinarum : qui tenebant et assererent . quod homo in vita presenti . tantum et talem . perfectionis gradum poterat acquirere : quod redderet penitus impeccabilis : et amplius in gratia proficere non valeret . Hinc etiam est : quod religio dicitur status acquirende perfectionis . ut prediximus :² quibus sint in multis religionibus . multi imperfecti : qui tamen debent velle perfici . et ad hoc tenentur suo posse conari . Verum cum dicat sapiens :³ quod corpus . quod corrumpitur aggravat animam : et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem : et apostolus paulus dicat quod fructus spiritus est caritas : et quod caro concupiscit adversus spiritum . et spiritus adversus carnem :⁴ et quod hec sibi invicem adversantur . ita ut non quecumque volumus . eadem faciamus : propterea docet nos apostolus petrus :⁵ ut abstineamus a carnalibus desideriis : que militant adversus animam . Nam ut ait idem apostolus paulus : prudentia carnis mors est . Et qui in carne sunt : deo placere non possunt . Ergo fratres si secundum carnem . vixeritis (inquit) moriemini . Si autem spiritu . facta carnis mortificaveritis : viuetis . Et alibi iterum ait : Hec autem dico fratres : quia caro et sanguis . regnum dei possidere non possunt . Et iterum : Manifesta autem sunt (inquit) opera carnis : que sunt . fornicatio : immundicia : impudicitia : luxuria : idolorum servitus : veneficia : inimicitie : contentiones : emulationes : ire : rixe : dissensiones : secte : invidie : homicidia : ebrietates : comestiones : et his similia que predico vobis sicut predixi : quoniam qui talia agunt . regnum dei non consequentur . Propterea dilectissimi . si in via dei proficere . et perfectionem caritatis . quam querimus . que totius religionis est finis in presenti per gratiam . et in futuro per gloriam obtinere volumus :⁶ necesse est . ut hec carnis opera . que enumerat apostolus : et his similia omnino fugiamus . Et iuxta doctrinam eiusdem apostoli :⁷ mudemus nos ab omni inquinamento carnis : perficientes sanctificationem . in timore dei . Unde sapiens volens nos ab hac servitute carnis liberare : et ad libertatem spiritus adducere : ait . Libaria et virga . et onus . dentur asino : panis et disciplina . et opus servo . Per asinum et servum . carnem significans . Recte quidem : Nam qui carnis opera sequuntur : asini sunt . quasi sine sensu . Sic enim asinus interpretatur . Sunt etiam servi : dicite domino . Quod omnis qui facit peccatum : servus est peccati . Quibus danda sunt cibaria . ne

191

Vita beati Brunonis

cessarie sustentationis: virga discrete correctionis: et opus vtilis opationis. Panis ne deficiat: disciplina. ne lasciuat: opus vt proficiat. Unde sequit. Jugū et lorū curuant. collum durū. Et seruū inclinant operationes assidue. Seruo maliuolo. tortura. et cōpedes: mitte illum in operationē. ne vacet. Adultā em̄ maliciā docuit ociositas. Hinc etiā in prouerbijis. salomon ait. Flagellū equo: et chamus asino: et virga in dorso imprudentium. Virga em̄ atq; correctio: tribuit prudētiā. Puer autē qui dimittit voluntati sue: cōfundit matrē suam. Et qui delicate a pueritia sua. nutrit seruū suū: postea sentiet eum cōtumacē. Attendamus itaq; queso dilectissimi. q̄s districte asinum et seruū istum. carnē scilicet suā macerauerint patres veteris et noui testamēti: elias. eliseus. iohānes baptista. paulus prim⁹ heremita. hieronym⁹. anthonius. benedictus. et ceteri: maxime pater iste noster beatus Bruno: cū suis sequacib⁹. Attēdam⁹ etiam vas electionis paulū aplm: qui de seipso ait. Castigo corpus meū: et in seruitutē redigo: ne forte cū alijs predicauerim. ipse reprob⁹ inueniar. Si igit talis ac tantus aplus: qui tot terras predicando circumierat: tot animas ad christū cōuerterat: tot et tanta p christo sustinuerat: put ipse de seipso testat⁹ dicēs: Ter virgis cesus sum: semel lapidat⁹ sum: ter naufragiū feci. Nocte et die in profundo maris fui. Et iterū. In laborib⁹ plurimis: in plagis supra modū: in mortibus frequēter: et multa alia que enumerat. Qui deniq; raptus est in paradysum: et audiuit arcana vba: que nō licet homini loqui. Si inquā ita est. imo q; ita est: q; talis ac tantus. castigaret corp⁹ suū. et in seruitutē redigeret. ne forte reprob⁹ efficere: quid nos misericorditer sumus: qui peccatis pleni. et bonis operibus vacui sumus: Qui pctā peccatis assidue superaddimus et cumulam⁹: et tamē carnē nostrā in delitijs cōsouem⁹: Quid inquā. dicturi sumus. seu facturi: nisi vt eorū mores et vestigia imitemur et sequamur: in quorū locū succedim⁹. Patres em̄ nostri. p se et suis conuentib⁹. vnanimiter in pleno capitulo generali: esui carnū. perpetuo abrenunciauerūt. Unde et iuxta quosdam cartusienses vocati sunt. Laudabilis profecto fuit hec ordinatio: et eius obseruantia salubris: cū dicat aplus: bonū esse vinum nō bibere: et carnē nō manducare. Non tamē ex hoc solo iustificati sunt: cum non sit regnū dei esca et potus: sed iusticia. et pax. et gaudiū. in spiritu sancto: vt idē apostolus ait. Nam et

Vita beati Brunonis

legimus deliquisse ionathā. in gustu mellis: esau. in edulio lentis: et sodomitas in sola saturitate panis. Unde non nobis ad salutem sufficit: sola abstinentia. a pecorum et volucrum carnibus: nisi etiam omnino abstineamus. a carnis operibus. Ab exordio enim hūane cōditiōis Hieronymo teste: vsq; ad diluuiū. homines carnibus non vescebantur. Inter quos tamē. plures imperfecti fuerunt et pessimi: vt patet in Cain qui et fratrem occidit: et domini iudicium contempsit. Narrat etiam idem hieronymus cōtra iouinianū: sub saturno id est aureo seculo. nullum comedisse carnes: sed vniuersos vixisse fructibus. quos sponte terra gignebat: et quod sub cyro polenta. et cardamo. et sale. et pane cibario: homines viuebāt. Antiqui etiā inquit egipti sacerdotes: a carnibus et vino. semper abstinebāt. Pane raro vescebantur: ne stomachum onerarent. Qua quoq; et lac pro carnibus euitabāt: quorum alterum carnes liquidas: alterum. sanguinem esse dicebant. colore mutato. Esset quoq; quos et iosephus et philo. inter cetera tria dogmata iudeorū. miris efferūt laudibus: ab vxoribus et vino et carnibus abstinētes: quotidianum ieiunium in naturam verterunt. Adagi quoq; apud persas doctissimi et eloquentissimi: excepta farina et olere: nihil aliud in cibo sumebāt. Brachmanes q; et pphete iouis: non solum carnibus: sed etiam coctis cibis abstinebant: solis pomis arborum: et farina contenti. Unde apud athenas: in templo eleusine. preceptum erat de carnibus non vescendis. Hinc et orpheus in carmine suo: esum carniū detestatur. Horum itaq; constat exemplo: solam abstinentiam a carnibus. nobis ad salutem. et quam querimus perfectionem charitatis non sufficere: nisi etiam. abstineamus ab operibus carnis. dicente domino. Nō permanebit inquit spiritus meus in homine in eternum: quia caro est. Et iterum per prophetā. Non est pax vniuerse carni: ait dominus. Seminauerunt triticum: et spinas messuerunt: hereditatem acceperunt: et nō eis proderit. Unde necesse est: si re. sicut et nomine veri cartusien- ses. quos dominus perfectos vocat. esse velimus: vt spiritu ambulemus: iuxta doctrinam apostoli. Et desyderia carnis in desyderijs non perficiamus: et vt reddam⁹ domino. vota que distinxerunt labia nostra: que sunt ad charitatis perfectionem acquirendam: vt iam dixim⁹ instrumēta: et oportuna media. Procul igitur fiant a nobis dilectissimi: ritus et mores. et con-

Vita beati Brunonis

suetudines. seu verius corruptele quorū dā. solo habitu. et no-
 mine monachorum: qui solo religionis nomine gloriantur: quorum deus venter est: et gloria in confusione ipsorum: qui christo domino nostro non seruiunt. sed suo ventri. Liborū obseruatores: et morum neglectores: que sua sunt querentes: non que iesu christi: qui docet animas vt salue fiant perdere. Ipsi vero volentes. si possent. in hac mortali vita. immortales viuere: discipuli facti hyppocratis. et galemi: qui docet nō christo. sed mundo. animas saluas facere. Quidam enim ex eis. qui vix dum in seculo essent. milio. fabis. rapis. et rudi pane hordeaceo. ventrem implere poterant: nunc in monasterio constituti. sue prioris egestatis obliti: mel et simulam fastidiūt. Quidam de complexionibus hominū. non de professione iudicāt: infirmitates varias si rigor ordinis teneatur: venturas predicant. dicentes. Hoc oculis: hoc capiti: illud pectori. vel stomacho nocet. Legumina ventosa sunt. Caseus stomachū grauat: lac capiti nocet: pectus. potum aque non sustinet. Laules nutriunt melancoliam: porri accendunt coleram: pisces de stagno aut lutosa aqua: mee penitus complexioni nō congruūt. Et super his medicos nō animarū sed corporū frequēter consulunt: quorum potius adherēt consujs q̄ apostoli. Et inde nō contēti his. que ordinate ceteris conuētualibus. solent ab ordine dari: sub pretextu sue simulate infirmitatis seu debilitatis: diuersa et exquisita sibi pcurant fercula ministrari: et ea nō ad extinguendū. sed poti⁹ ad excitandū appetitū. Et vt sui vētris importunitati satisfacciant: quis monacho. ad omne condimentum. sal cum pane sufficiat: Illa varijs condiunt succis. speciebus et fassamentis: et diuersas in eis frixuras coquorū arte faciunt: vt satietas appetitū nō minuat. Unde tot pisciū generibus. tot frixurarū varietatibus: in nihilo differre videntur egiptus a deserto: aut palatium a claustro. Tanta enim et talia tales postulant: vt vix in totis fluijs. agris. ortis. cellarijs. aut vrbib⁹: reperiri possit quod comedāt. Quidā vero ex eis apli consiliū. de vtendo vino non negligunt: quod tamen premisit modico. audire cōtemnūt. Sed ad plenos haustus bibūt: nec sibi vinum temperant. aut se vino. Luxuriosa aut res est vinū: et tumultuosa ebrietas: ait sapiēs. Et venter ac genitalia inuicem sunt vicina: itaq; venter mero estuans: cito spumat in libidinem. Et vbi ebrietas: ibi libido dominat et furor. Unde

Vita beati Brunonis

ex nimia ventris repletionē: sequitur quod scriptum est. Cepit populus manducare et bibere: et surrexerunt. certe non orare. nō legere: nō scribere. sed ludere. Brauatus em̄ stomachus. nihil aliud querit: q̄ aut dormire. aut ad iuuandā digestionē exterius recreari. Relictis itaq; interioribus bonis: foris consolationē querūt: vbi nihil de scripturis: nihil de salute animarum: sed risus. et nuge: et verba proferuntur in ventum. Exterioribus rumoribus gaudent: libētius narrant vel audiūt. bella principum: casus militum: et ceteras vanitates mundanorum hominū: q̄ vitas. et gesta sanctorū. Et potius eligūt esse simul de discumbentibus cum herode: q̄ in vinculis et carcere cum iohāne. Quidā etiā in domo dei. nō patiūtur se habere cōtemptui: qui prius in vico. vel oppido suo. vix cogniti fuerāt. Et qui in domo sua nō nisi cōtemptibiles esse poterāt: deinde in religione positi. vbi honores cōtemnūtur: honorari desyderant. Erubescunt genus suum: pprio nomine nolunt appellari: fratres suos pauperes cum superuenerint despiciūt: eos ex latere respiciūt: derident eos. detrahūt illis. Officia ambiunt: nō vt prosint. sed vt presint. Et pro his habēdis. aut habitis cōseruādis: diuersis vijs et modis: querūt sibi familiaritates principum. et aliorum secularium. Et sic sub vili cuculla: latet manifesta superbia: quam nō docuit magister noster christus. cū dicit. Discite a me. quia mitis sum: et humilis corde. Qui etiam cum dixerit quia regnum celorū est pauperum. id est humilium: superbis profecto reliquit infernum. Quidam pariter sunt in vestimētis. edificijs. eq̄taturis. et huiusmodi nimis curiosi: horrentes saccum hieronymi: tunicā benedicti: matulam eulaliij: lachrymas arsenij: nuditatē apli: ollam helisei: cilicium Brunonis: et maticas guigonis. Quidā postremo contra votum promisse stabilitatis. hincinde discurrūt p̄ libito voluntatis: de domo in domum transeunt: qui nō ad communē necessitatē. sed ad ppriam volūtate. parati sunt: qui causas mutandi locum. non habent sed fingunt. Quorū inquietudo de directo opponit beatitudini: quā boetius statū esse dicit omnium bonorū aggregatione perfectū. Faciūt em̄ cōtra dñi cōsiliū: dicētes in euangelio. In quacūq; domū intraueritis: ibi manete: et inde ne exeatis. Et iterū. Nolite transire de domo in domū. Hinc est q̄ ap̄lus iubet inq̄etos corrip̄i. Et p̄pheta ait. populū diligente mouere pedes suos: deo non placere. Nā cir

Vita beati Brunonis

Cūre terrā: et pambulare eam. non monachorū est officiū: sed demoniorū. In his et similibus excedūt interdum diuersarū religionū monachi plures. Et si qui forte tales in ordine nostro sint: absit tamen vt sint de ordine. Nullus em̄ ordo: quicq̄ recipit inordinatū. Quod vero inordinatū est: ordo non est. Absit etiam vt quis tales dicantur: cartusienses sint. Nam dominus cartusienses vt prediximus: perfectos vocat. Qui autem huiusmodi sunt: potius dicendi sunt esse in via perditionis. q̄ in statu perfectionis: cum nō faciat habitus monachū: sed professio religiosa. in qua. qui offendit: non minus offendit: q̄ qui habitum religionis deserit. Quia tamen in multis offendimus omnes: sintq̄ iusticie nostre. quasi pannus menstruate: nec sit qui faciat bonum. etiam vsq̄ ad vnum: cum dicat apostolus iohannes. quod si dixerimus. quia peccatum non habemus. nos ipsos seducimus. et veritas in nobis nō est: et mendacem facimus apostolū. qui ait: quod conclusit scriptura. omnia sub peccato: propterea dilectissimi fratres: mundemus nos. ab omni inquinamento carnis et spiritus: perficientes sanctificationem in timore dei. Abijciam⁹ opera tenebrarum: et induamur arma lucis. Abstineamus a carnalibus desyderijs. que militant aduersus animam: conuersionem inter gentes habentes bonam: vt hi qui detrahūt nobis ex bonis operibus considerantes nos: glorificent deum. in die visitationis. Crucifigamus carnem nostram: cum vitijs et concupiscētijs. Reddamus domino vota nostra. Emēdemus in melius: quod ignorāter. seu negligenter. aut ex infirmitate carnis perficimus. peccauim⁹. Volūtariē nūc p̄ christo. ponam⁹ quādoq̄ dimittēda: ne quod absit p̄ transitorijs amittam⁹ eterna. Hauriamus antidotū. momētanee amaritudinis: vt quādoq̄ percipiam⁹ immēse gaudia salutis. Sic modo curram⁹: vt ī futuro cōprehendam⁹. Ubi inueniemur: ibi iudicabimur. Nō perdamus temp⁹ acceptabile. Nō em̄ erit apud inferos. loc⁹ penitentie. Nec differam⁹ de die in diē: quia qui tēpus ad penitētiā dedit: crastinū diē nō promisit. Dum igit⁹ vocat⁹: dum sumus in via: legi dei consentiamus. Concordemus cum aduersarijs nostris. Lex quippe diuina et ordinis statuta: sunt nri aduersarij: quia nostris carnalibus omnino contradicūt voluptatibus. Cum eis igitur dum rex expectat: dum ad veniendū tardat: dum nos adhuc ad pacē inuitat: nūcios mittam⁹: cū eo

d iij

Vita beati Brunonis

pacis fedus ineam⁹. quem venientē sustinere non valem⁹. Pre-
occupem⁹ faciē eius in confessiōe: mittam⁹ ad eū legationē no-
stram: lachrymas: oratiōes: ieiunia: et cetera pia et religiosa
opera. Humiliemus nos sub potenti manu ei⁹: vt cū venerit.
nō vt seruos inutiles puniēdos: sed vt filios hereditādos iue-
niat. secūq; ad nuptias introducat: vbi de beneficijs suis phē-
nes sibi gratias reddere: et cū sc̄tis oib⁹ ppetuo laudare valeda-
mus. Venite igit^r fratres mei: et p̄cidam⁹ ante deū. q̄ benign⁹
et misericors est: et p̄stabilis sup malicia. Plorem⁹ corā dño q̄
fecit nos: et ante pedes sue maiestatis. et incōprehēnsibilis bo-
nitatis. humiliter puoluti: dicam⁹ oēs. Oipotens eterne de⁹.
cuius misericordie. nec mensuras ponere possum⁹ nec tempora
diffinire: qui om̄ipotētā tuam parcendo maxime. et miserādo
manifestās: qui nō letaris in perditōe morientū. nec vis mor-
tem pctōrū: sed magis vt cōuertant^r et viuāt: exaudire digne-
ris preces et oratiōes seruoz tuozum: et ne despicias nos p-
pter multitudinē peccatorū nostrorū: nec p̄tineas in ira tua mi-
sericordias tuas. Multū em̄ peccauim⁹: in iuste egim⁹: iniquita-
tē fecim⁹: et indignationē tuā iuste meruim⁹: Tu tamen pius
et misericors es. Et q̄uis pctā n̄ra magna et multa sint. maior
tñ misc̄dia tua. qz infinita. Nō igit^r in eternū irascaris nobis:
sed sup nos extēde misc̄diam tuā magnā. Et sc̄dm multitudinē
miserationū tuaz respice i nos: delēs oēs iniquitates nostras:
et mūdās nos ab oib⁹ inquinamētis n̄ris. Qd si pctā n̄ra. ta-
lia et tāta sint. dñe de⁹ noster: vt separēt inter nos et te: nec per-
mittāt preces n̄ras ingredi ante thronū misericordie tue: exau-
di saltē aduocatū nostrū. quē habem⁹ apud te. dñm iesum chri-
stū iustū filiū tuū: qui est p̄pitiatio p̄ pctis nostris: et nō tātū
p̄ nostris. sed et p̄ totius mūdi. Qui et iterpellat p̄ nobis. Re-
spice dñe plagas et vulnera: que pro nobis in ara crucis susti-
nuit: et inuenies in sinu suo preciū redēptiōis nostre: et in ma-
nibus suis probatā pecuniā. quā pro redēptiōe nostra obtu-
lit in thesauris tuis: et expendit in gazophylacio crucis sue.
Exaudi spiritum sanctū tuum: qui adimat infirmitatē nostrā.
Nam quid oremus sicut oportet nescimus: sed ipse spirit⁹ po-
stulat pro nobis: gemitibus inenarrabilibus. Exaudi immacu-
latam eiusdem vnigeniti tui genitricem: que de puris sangui-
nibus suis. eodem spiritu sancto cooperāte. nobis protulit fru-
ctum vite: preciū redēptiōis nostre. Et respice pie matris.

Vita beati Brunonis

que tibi p nobis offert. pectus et vbera. Exaudi etiam preces
 et orationes omnium sanctorum tuorum. apolorum. martyrum. confessorum.
 atque virginum. et omnium electorum tuorum. et permaxime huius pa-
 tris nostri beati Brunonis confessoris tui. cuius hodie festivi-
 tas agit. cum sequacibus suis anachoretis et monachis. quos
 iam de sua immortalitate securi. volentes nos sue glorie fieri par-
 ticipes. et in celis habere consortes. ante thronum maiestatis tue.
 pro nobis et pro salute nostra ingiter orant. Tantis igitur ac talibus pla-
 catus intercessoribus. domine deus. absolue nos a peccatis nostris.
 et penam quam pro his meremur clementer indulge. Tu enim dixisti pro
 verbum tuum. quod quacumque hora ingemuerit peccator. non recordabe-
 ris amplius iniquitatum eius. Ne igitur irritum facias pactum tuum nobis-
 cum. sed auerte faciem tuam. non a nobis. sed a peccatis nostris. Et
 ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum. sed propicius esto
 nobis penitentibus propter nomen tuum. Et quia pauperes facti sumus
 nimis. cito anticipet nos misericordie tue. Et infunde nobis munus
 gratie tue. que nos ubique comites. precedat et sequatur. Et in
 omnibus et pro omnia dirigente et conservante. possimus fructus dignos
 penitentie facere. mundi huius prospera despiciere. et eius adversa
 patienter tolerare. Hostes visibiles et invisibiles repellere. et
 eorum insidias providere. Que tibi placita sunt ardentem concu-
 piscere. prudenter investigare. veraciter agnoscere. et ad lau-
 dem nominis tui. perfecte implere. Da nobis domine veram fidem. spem re-
 ctam. et charitatem perfectam. Carnis continentiam. cordis mundi-
 tiam. paupertatem voluntariam. promptam obedientiam. humilita-
 tem non fictam. veram patientiam. spirituale leticiam. et animi stabili-
 tatem. Aufer a nobis cor lapideum. et da nobis cor carneum. Cor
 inquam mundum et immaculatum. quod te super omnia. et proximum propter
 te diligat. Custodi oculos nostros. ne videant vanitates. os
 nostrum ne loquatur mendacium. ne detrahamus absentibus. nec
 maledicamus presentibus. Nec respondeamus maledictum pro
 maledicto. sed econtra. te dominum deum nostrum. in omni tempore be-
 nedicamus. et voluntatem tuam. te adiuvante in omnibus et per
 omnia faciamus. Sepi aures nostras spinis. ne que non licent.
 nec nobis expediunt audiamus. Et omnes sensus nostros et actus in
 viam mandatorum tuorum dirige. ut vota nostra implere. et que tibi pla-
 cita sunt. agere possimus. et post huius vite laboris exitum. te mi-
 serate. a peccatis omnibus et peccatorum penis liberati. ad te que via. veritas.
 et vita es pervenire. et te cum sanctis omnibus. perpetuo laudare.

In memoriam beati Brunonis

et bñdicere valeam⁹. Per eundē dñm nostrū iesum christū filiū
tuū: qui tecū viuit et regnat in vnitāte eiusdē spūs sancti deus:
per omnia secula seculorū. Amē. Finis vite beati Brunonis
cōfessoris: primi institutoris hui⁹ nri ordinis carthusiensis.

Sanctus Bruno primus patriarcha no
stri ordinis composuit hos versus.

Mortales dominus cunctos in luce creauit:
Et capiant meritis gaudia summa poli.
Felix ille quidem qui mentem iugiter illuc
Dirigit atq; vigil noxia queq; cauet.
Nec tamen infelix sceleris/ quem penitet actū
Quicq; suum facinus plangere sepe solet.
Sed viuunt homines tanq; mors nulla sequatur
Et velut infernus fabula vana foret.
Cum doceat sensus/ viuentes morte resolui.
Atq; heredi penas pagina sacra probet.
Quas qui non metuit infelix proorsus et amens
Eluuit/ et extinctus sentiet ille rogam.
Sic igitur cuncti mortales viuere certent:
Et nihil inferni sit metuenda palus.

Pro funebribus de trāsitu diui Bruno
nis deuotorū cenobitarū versib⁹ Henrici lupuli ca
nonici Bernēsis/ carmē phaleratū endecasyllabū.

Abscedat criticus nimis seuerus.
Et limam iaciat politiozem.
Qui ronchum solitus grauem mouere
Fastidit faciles/ leuesq; versus.
Seu qui non oleant maronianum:
Masonis venerem: aut lyram catulli.
Non lenocinium/ poeticive
Fastus/ et phalerata verba lector.
Solis delitie auribus iocunde
Sunt hic/ est humilis/ piusq; sermo.
Et qualis decuit viros pudicos.
Sanctis officijsq; mancipatos.
Tristem conqueritur sacri recessum
Brunonis toties plicata carta.